

תשורה

הגהות בכתב
יד קודשן
של הרבי מלך המשיח שליט"א

על שיחת

ש"פ ויקרא - זכור
י"א אדר שני תשמ"ט
בפרסום ראשון

תשורה משמחת
הנישואין של
הרה"ת שניאור זלמן
ושושנה רייזל שי'
אקסלרוד
ד' אדר שני ה'תשפ"ד

עִמּוּד וְעִיצוּב

yytri770@gmail.com

פּתַח דְּבַר

בשבח והודיה לה' יתברך על כל הטוב אשר גמלנו ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו שיחיו, שזוכים להקים יחד בית בישראל - בית חב"ד, אנו מתכבדים להגיש בפני ידידנו ומכרינו המשתתפים בשמחתנו את 'תשורה' זו (מיוסד על הנהגת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ, שחילק 'תשורה' לנוכחים בחתונת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א).

בקובץ זה מופיעים עלי ההגהה מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שיחת ש"פ ויקרא, שבת זכור, י"א אדר שני תשמ"ט בפרסום ראשון. בעמדנו לקראת ימי הפורים ולקראת הגאולה האמיתית והשלימה, עוסקת השיחה בעניינים אלו בהרחבה, ובאותיות מיוחדות וביטויים נפלאים. עלי הגהה אלו הגיעו לידינו באדיבות מערכת 'מפתח' ותודתנו נתונה להם.

תקוותינו ובטחוננו איתנים כי כלשון קודשו בסיום השיחה: "שתחילה תבוא הגאולה האמיתית והשלימה תומ", ואח"כ ימי וגאולת פורים, שהרי, "ימי הפורים האלה לא יעבור מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם" גם לאחרי ביאת משיח צדקנו".

ומשמחה זו נמשיך מיד לשמחת הגאולה, ו"מהרה ישמע בערי יהודה קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה" - בחתונה הגדולה דכנסת ישראל וקוב"ה, בהתגלותו המלאה של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

משפחת ויינר
בית שמש

משפחת אקסלרוד
עתלית

ד' אדר-שני תשפ"ד

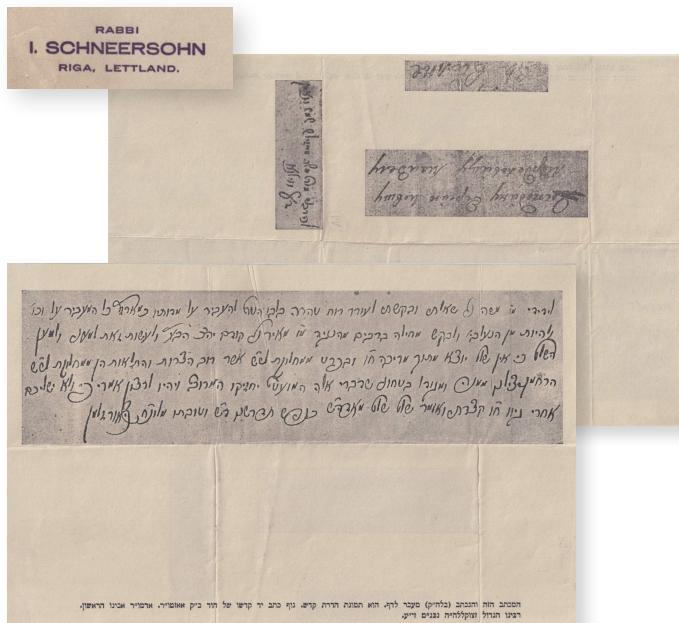
ימות המשיח

קכ"א שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

כפר חב"ד, אה"ק

דבר מלכות

צילום מהתשורה שחולקה בחתונת הרבי מלך
המשיח שליט"א והרבנית

פענוח

לידידי מו' משה נ"י שאלתי ובקשתי לעורר רוח טהרה בלבו הטה[ור] להעביר על מידותיו
כמארז"ל כל המעביר על וכו' ולהיות מן הנעלבי[ם] ולבקש מחילה ברבים מהנגיד מו' מאיר
נ"י קודם יה"כ הבע"ל [יום הכיפורים הבא עלינו לטובה] ולעשות זאת למעני ולמען השלו[ם]
כי אין שלוו' יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש [לשם שמים] אשר רוב הצרות
והתלאות הן ממחלוקת לש"ש הרחמן יצילנו ממנה ומגודל בטחוני שדברי אלה המועטי[ם]

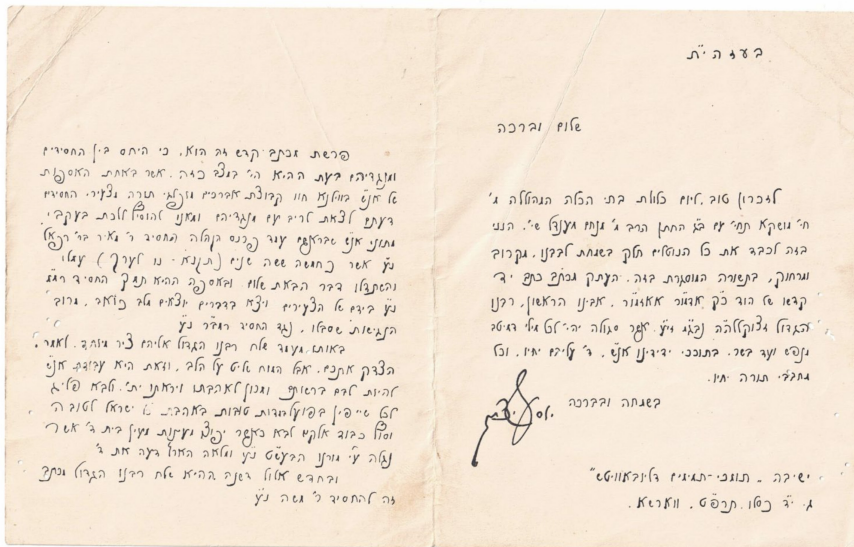
יחזיקו המרובים] ויהיו לרצון אמרי פי ולא ישליכם אחרי גיוו ח"ו קיצרתי ואומר שלו' שלו' מאדה"ש [מאדון השלום] כנפש תדרשנו ד"ש [דורש שלומן] וטובתו מלונ"ח [מלב ונפש חפיצה] שניאור זלמן

שתי השורות שמימין נכתבו אף הן - מעבר לדף - בגוף כתב יד קודש אדמו"ר הזקן:

להרבני מו"ה משה מייזילש שמש ונאמן דק[הלת] ווילנא

ואלו שלוש השורות שמשמאל - הכתובות בשפה הרוסית - נכתבו ע"י אחר:

לאדון יהודי משה מורדוכוביץ [בן מרדכי] מייזילש בוילנא.

בעזרה"ת,

שלום וברכה

לזכרון טוב, ליום כלולת בתי הכלה המהוללה מ' חי' מושקא תחי' עם ב"ג החתן הרב מ' מגנחם מענדל שי', הנני בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו. מקרוב ומרחוק, בתשורה המוסגרת בזה, העתק מכתב כתב יד קדשו של הוד כ"ק אדמו"ר אאזמו"ר, אבינו הראשון, רבנו הגדול צוקללה"ה נבג"מ זי"ע, אשר סגולה יהי' לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידידינו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו.

בשמחה ובברכה

חתימת יד קדשו של הרבי הריי"צ

ישיבה "תומכי תמימים דליבאוויטש" ג' י"ד כסלו, תרפ"ט. ווארשא

"פרשת מכתב קדש זה הוא, כי היחס בין החסידים ומנגדיהם בעת ההיא הי' במצב כזה, אשר באחת האספות של אנ"ש בוויילנא חוו קבוצת אברכים מופלגי תורה מצעירי החסידים דעתם לצאת לריב עם מנגדיהם ומאנו להוסיף ללכת בעקבי מתוני אנ"ש שבראשם עמד פרנס הקהלה החסיד ר' מאיר ב"ר רפאל נ"ע אשר כחמשה ששה שנים (תקנ"א-נ"ו לערך) עמלו והשתדלו דבר הבאת שלום. ובאספה ההיא תמך החסיד רמ"מ נ"ע בידם של הצעירים ויצא בדברים יוצאים מלב כואב, מרוב הנגישות שסבלו, נגד החסיד רמב"ר נ"ע.

באותו מעמד שלח רבנו הגדול אליהם ציר מיוחד לאמר הצדק אתכם, אבל המוח שליט על הלב, וזאת היא עבודת אנ"ש להיות לבם ברשותם ומכון לאהבתו ויראתו ית', ולבא פליג לכל שייפין בפועל במדות טובות באהבת כל ישראל לטובה וסוף כבוד אלקים לבא כאשר יפוצו מעינות מעין בית ד' אשר נגלה ע"י מורנו הבעש"ט נ"ע ומלאה הארץ דעה את ד'.

ובחדש אלול דשנה ההיא שלח רבנו הגדול מכתב זה להחסיד ר' משה נ"ע"

הגהות בכתב יד קודש

ש"פ ויקרא - זכור י"א אדר שני תשמ"ט

11
אדר שני תשמ"ט

נס"ד. משימות ש"פ ויקרא, פי' זכור, י"א אדר שני תשמ"ט.

א. שבת זו — שקביעותה כ"א באדר — היא התחלת ימי הפורים, כדאייתא במשנה!
 "מגילה נקראת כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה", היינו, שהתחלת הזמן דקריאת המגילה הוא —
 י"א אדר.²

וענין זה (החידוש שבקביעות שנה זו) הוא בהוספה על השייכות דשבת שלפני פורים לפורים
 בכל השנים:

(א) "כל שיתא יומין מתברכין מיומא שביעאה"³, שבו נאמר⁴ "ויברך אלקים את יום השביעי
 גוי", היינו, שהמשכת הברכה דימי הפורים היא מיום השבת שלפניו.

(ב) ועיקר: בשבת שלפני פורים קורין פי' זכור⁵ כדי "לסמוך מחיית עמלק למחיית המן"⁶ (שהמן
 הוא מודעו של עמלק⁷), ובלשון הגמרא⁸ "דלא תיקרום עשי' לזכירה", היינו, שבשבת שלפני פורים
 היא ה"זכירה" ובפורים היא ה"עשי" דאותו ענין — מחיית עמלק.

ולכן, יש להתחיל בביאור ענין הפורים, כולל ובמיוחד — ביאור הלימוד וההוראה בעבודת
 האדם לקונו, שזהו התוכן הפנימי דקריאת המגילה (שתחילתה כ"א אדר), כתורת הבעש"ט⁹ בפירוש
 מאמר המשנה¹⁰ "הקורא את המגילה למפרע לא יצא", שאין לקרות את המגילה כסיפור שאירע בעבר
 ("למפרע"), כי אם, באופן ש"הימים האלה נזכרים ונעשים"¹¹, שע"י הזכרון נעשים מחדש כל עניני
 הפורים כפעם הראשונה, היינו, שחי' מחדש כל עניני המגילה בעבודתו לקונו.

וכן יש לבאר הלימוד וההוראה בעבודת האדם לקונו מקריאת פי' זכור, וכן ביאור הקשר
 והשייכות דפורים ופי' זכור לפרשת השבוע, כדלקמן.

ב. ענינו של פורים הוא — "קיימו מה שקיבלו כבר" (במתן-תורה)¹², היינו, שאו היתה עיקר
 ושלמות דקבלת התורה, וטעם הדבר — כיון שכ"מי הפורים הי' ענין קמסירת-נפש, ש"מסור¹³ עצמן
 למות כל השנה כולה, ולא עלה להם מחשבת חוץ ח"ו"¹⁴, ועי"ז נעשית שלימות הקבלה על קיום
 התומ"צ.

ועד"ז בימי הפורים בכל שנה ושנה — שמתחדש הענין ד"קיימו מה שקיבלו כבר", שלימות
 הקבלה דקיום התומ"צ על-יכל השנה כולה, ע"י ההתעוררות וגילוי נקודת היהדות, כח האמונה
 והמס"ל¹⁵, שחודרת בכל פרטי העבודה דקיום התומ"צ.

(1) ריש מס' מגילה.
 (2) דא בארבע לקי"ש ת"א ע' 197 ואילך, שהתחלת קריאת המגילה כ"א אינה שהאדם יוצא י"ח קריאת המגילה (כ"ז ש"כל
 החדש כשר למקרא מגילה) (ירושלמי מגילה פ"א ה"א), כי אם, שהור' התחלת הזמן דמקרא מגילה משי. ע"ש.
 (3) זח"ב טז, ב. פח, א.
 (4) כראשית ב, ג.
 (5) מגילה כט, ט"א — במשנה, רמב"ם הל' תפלה פ"ג ה"כ, תוס' ע"פ א"ח סתפ"ה ס"ב.
 (6) פרש"י שם (ר"ה ומפסקין).
 (7) תרומה לאסתר ג, א.
 (8) שם ל, א.
 (9) כשי"ט הוספת סעי' ושי"ג.
 (10) מגילה רפ"ב.
 (11) אסתר ט, כח, וראה רמ"ז כס' תיקון שבבב"ס, הובא ונת' כס' לב הוד (להחיד"א) פכ"ט.
 (12) שבת פח, א.
 (13) תר"א מ"א ע"א, א. ועד"ז שם בהוספת קכ, ה. שצ"ר אר"ה צ, ה. סה"מ עטר"ח ע"ו, שו"ת אר"ה ע" קצא, תש"ח ע" 118, ה"שית ע'
 ועד.
 (14) להעיר שהדיוק בלשון "חיו" (בנגזר לנגזר בלתי-רצונו) אינו רגיל (כ"כ) בדרושי חסידות (ני"ל הענין — כיון שפוכחים על
 התחלת התורה באות כ"חית, ר"ת נוכח (ראה לקי"ש ח"ט ע"ן בתחלתו, ושי"ט), עי"ז נעשית נש' גילית הענינים הכלתי-רצונים כו'),
 ואעפ"כ, רצונו זה — שלא ללה להם מחשבת חוץ, אלא, בלתי-עושים הענין "חיו"י בכל האמארים שבהם נזכר ענין זה.
 (15) להעיר, שכלל המגילה נקראים בני' כ"ס "הודים", ע"י"ט ההוראה והביטול וספי' נעשים להו' (ראה תר"א שם ע"א, קכא, ד,
 שצ"ר אר"ה צ"א, א. ואילך, ועד).

ס"א

.. בשבת זו (שלפני פורים) קורין פי זכור ..
.. שעיי הזכרון נעשים (מחדש) כל עניני הפורים ..

ס"ב

.. כיון שבימי הפורים הי ענין המסירת-נפש ..
.. שלימות הקבלה דקיום התומ"צ על בכל השנה כולה ..

2) .. (פנ"ד ש"כל החודש כשר למקרא מגילה" ..

14) .. שלא עלה להם מחשבת חוץ ממשכים ח"ו ..

15) .. ע"ש ההודאה והביטול ומסירות נפשם לה' ..

וההכנה לזה — בקריאת פ' זכור, "זכור את אשר עשה לך עמלק", עד "לא תשכח"¹⁶:
 עניני של עמלק — חוצפא שלמעלה מטעם ודעת, הניגוד והלעו"ז להתקשרות של בני" עם
 הקב"ה באופן שלמעלה מטעם ודעת¹⁷. אלא שההתחלה בזה היא — "אשר קרן בדרך"¹⁸, שגם
 כאשר יהודי הולך כבר בדרך התורה¹⁹, מנסה לקרן אותו, שעבודתו תהי" באופן של קרירות, "קרן"
 מלשון קרירות, ואח"כ משה עניני של מעלה מזה — "קרן" מלשון מקרה, שלא יראה עניני השגחה
 פרטית כו"²⁰, ולאחרי זה יכול לפגוע וחי" באלה שהם כמעמד ומצב ד"הנחשלים אחריו"²¹.
 ועד"נ "זכור את אשר עשה לך עמלק", "לא תשכח" — שעי"ז תהי" זהירות בתכלית פניני של
 "קרירות", כדי שלא יבוא וחי" למעמד ומצב ירוד כו', נוסף לכך שעניני הקרירות כשלעצמו הוא היפך
 מצדיותו של יהודי, כי, מצדיותו של יהודי היא "אש", פני הקב"ה, שנאמר בכו"²² ה' אלוקיך אש
 אוכלה", ועד"ז בנוגע לשלילת ענין ה"מקרה", שאצל יהודי מודגש ביותר הענין והשגחה פרטית²³
 — כמ"ש²⁴ "עניני ה' אל צדיקים" ("ועמך כולם צדיקים"²⁵), השגחה כשתי עינים²⁶.

זאת ועוד:

הענין ד"זכור" ו"לא תשכח" הוא לא רק בנוגע לענין הכלתי-רצוי ד"עמלק", אלא גם²⁷ בנוגע
 לענין החיובי והרצוי שצריך להיות חקוק בזכרוננו של כאו"א מישראל — שההתקשרות של יהודי עם
 הקב"ה מתוך ביטול ומס" שלמעלה מטעם ודעת²⁸ צריכה להיות חקוקה בזכרוננו תמיד²⁹, שלא יפול
 בזה ענין של שכחה ושינוי כלל ("לא תשכח"), שעי"ז תהי" הנהגתו במשך כל היום כולו כדכתיב גם
 בעת עסקו בעניני הרשות, גם בעת השינה³⁰ (ועד שדאה בחלומו) עניני קדושה³¹, ובמכ"ש וק"ו
 שאין אדם רואה אלא מהרהורי לבו³², אפילו הרהור בלב, ועאכו"כ ענין שחקוק בזכרוננו תמיד).
 והנה מק שיקריאת פ' זכור היא הכנה לפורים — שעי"ז שמכטל(קליפת) עמלק, למעורר ומגלה
 את נקודת היהדות, ההתקשרות להקב"ה שלמעלה מטעם ודעת, ונעשה חקוק בזכרוננו תמיד, אלא
 נעשה אצלו הענין ד"קיימו מה שקבלו כבר", שלימות הקבלה על קיום התומי"צ (כולל גם עבודתו
 בעניני הרשות), "גל מעשיך יהיו לשם שמים"³³ ו"בכל דרכיך דעהו"³⁴ באופן מחדש על כל השנה
 כולה.

16 ס"פ תצא (כה, די"ט).
 17 אה"ת דרושי פ' זכור ע' א'תשפג.
 18 שם י' ח ובפרשיי.
 19 כמו במאמר ד"רובא עמלק" בפעם הראשונה — בהיות בני" בדרך", בעת הליכתם להר סיני לקבל התורה (מתוך תשוקה ונגועים כו').
 20 ולמטה מזה — מלשון מקרה וטומאה, כמ"ש כפירוש רש"י ריש פרשתו: "לשון עראי וטומאה, כמ"ש ויקר אליקים אל
 בלעם" (וראה ק"ד פ"א ג'). ולהעיר מהשייכות דעמלק לבלעם — כדאייתא במדרש (אסתר פ"ד, יג) "ירבוא עמלק, מהיכן בא,
 מאצל בלעם הרשע" (ראה אה"ת שם ע' א'תשפח). ולהעיר, ששם הפרשה ע"פ מנהג ישראל (תורה היא) הוא — "זכור" (ולא
 "זכירת עמלק"), ענין הזכרון כשלעצמו.
 21 תצא שם.
 22 ואחזקן ד, כד, וראה לקי"ת ר"פ אחרי, ובכ"מ.
 23 ראה לקי"ת ח"ח ע' 166 ואילך, וש"י.
 24 תהלים לד, טז.
 25 ישע"י ס, כא.
 26 ראה לקי"ת וישלח תשמ"ז ס"ג, וש"י.
 27 להעיר ממאמר ד"ל שהתורה "כללות ופרטות נאמרה" (ראה חגיגה, סע"א ואילך, ע"ג), ועד"ז במדרש, שנוסף על הענין הפדסי
 שצילנו נאמר "זכור גו" (בנוגע לעמלק), ישנו גם הענין הכללי ד"זכור" — בנוגע לענין פניני ההצדו, ככפנים.
 28 שדוהי הצצה לבטל קליפת עמלק — כמ"ש בהפסטה רפ' זכור ששמואל הוכיח את שאול באמרו "הנה שמעו מוכח טוב"
 (ש"א טו, כב), שצ"ל ענין הקב"ע שלמעלה מטו"ד (אה"ת שם ע' א'תשעח).
 29 להעיר גם מסיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (ראה ספר התולדות אדמו"ר סבורי"צ ח"א ע' 14, וש"י) אודות סדר חגיגתו
 ע"י אביו כ"ק אדמו"ר, שמומן לזמן ה"י שאלו אותו "וואס געדיענקסטו" (מה אתה זוכר), עניני יהדות וקדושה מיוחדים שעוררו רושם
 עז כפשוטו, ולהעיר מ"ש (האוינו לב, ו) "זכור ימות עולם גו' שאל אבך גו' זקניך גו'".
 30 כמ"ש (תהלים סג, ז) — כשיצור תהלים החדשים) "אם ונתתך על יציעי" (ראה אה"ת שם ע' א'תשצו).
 31 ראה ה"מ קנטרטים ח"ב שד"מ, א, לקי"ת ח"ח ע' 126 ובהנפמן בהצגה 10 שם.
 32 ראה ברכות נה, ט"ב.
 33 אבות פ"ב מ"ב.
 34 משלי ג, 7.

- .. חוצפא שביהפך שלמעלה מטעם ודעת ..
.. אלא ושההתחלה בזה היא ..
.. מנסה "עמלק" לקרר אותו ..
.. ואח"כ נמשך ויורד נעשה ענין שלמטה מזה ..
.. ולאחרי זה יכול לפגוע ממש ח"ו ..
.. שעיי"ז תהיי זהירות ושלילה בתכלית מענין של "קרירות", כדי שלא יבוא אפי' למעמד ומצב ירוד כו' ..
.. מציאותו של יהודי היא "אש", כפי לקוחה מהקב"ה ..
.. אלא גם בנוגע לענין החיובי והרצוי, ..
.. ועד גם בעת השינה (ועד שבחלומו רואה עניני קדושה . . . לתחילה נכתב "שרואה בחלומו", ותיקן כנ"ל]
.. וזהו מה שקריאת פי' זכור היא הכנה לפורים - שעיי"ז שמבטל (קליפה) עמלק, ושמעורר ומגלה את נקודת היהדות ..
.. אפי' נעשה אצלו הענין ד"קיימו מה שקבלו כבר" ..
.. ש"כל מעשיך יהיו לשם שמים" ..
.. באופן מחודש על ונמשך בכל השנה כולה.
-
- 20 .. ולהעיר גם מהשייכות דעמלק לבלעם ..
.. (גם) ענין הזכרון כשלעצמו.
27 .. בנוגע לכל ענין החיובי והרצוי, כבפנים.
29 .. בעניני יהדות וקדושה מיוחדים שעוררו רושם עז בנפשו כו' ..

ג. ויש להוסיף בביאורו הקשר להשייכות דפ' זכור (ביטול ענינו של עמלק) ל"א אדר, התחלת הזמן דקריאת המגילה, התוכן דימי הפורים:

על הפסוק³⁵ "כי יד על כס ייה מלחמה לה' בעמלק" (בקרה"ת דפורים), שעליו דרשו חז"ל³⁶ "שאין שמו (של הקב"ה) שלם כו' עד שימחה שמו של עמלק" — מבואר בכ"מ³⁷ שעמלק מסתיר ומכסה על ייה שבשם, "כס ייה", כיסוי והעלם על ייה, שלא יומשך ויתגלה ברה.

וענינו בעבודת האדם:

אצל כאור"א מישאל יש ד' אותיות הוי', כמ"ש³⁸ "כי חלק הוי' עמו", "חלק משם הוי' ב"ה, כדכתיב³⁹ ויפח באפיו נשמת חיים, ומאן דנפח מתוכי נפח"⁴⁰, היינו, שנשמתו של כאור"א מישאל "חלק אלקה ממעל ממש"⁴¹, חלק מן העצם, אשר, כשאתה תופס בחלקו אתה תופס בכולו⁴², ולכן יש בו (גם) ד' אותיות שם הוי', ונחלקות לכ' סוגים — "הנסתרות להוי' אלקינו"⁴³, ייה שבשם, שקאי על "דחילו ורחימו רבמוחא ולבא", ע"י ההתכוננות בגדלות ה' כו', "הנגלות לנו ולבנינו"⁴³, ו"ה נגלות, שקאי על העבודה בפועל בלימוד התורה וקיום המצוות⁴⁴.

וענינו של עמלק — מלשון "ומלק (את ראשו)"⁴⁵, להפריד בין ה"ה לו"ה, שהענין ד"הנסתרות", ההתכוננות בגדלות ה' שבמוח וההתעוררות דאהבת ה' ויראת ה' כבודות שבלב, לא יומשכו ויחדרו ב"הנגלות", בעבודה בפועל.

ההר"ע דמחית עמלק בעבודת האדם — שיתגלה אצלו שם הוי' בשלימותו, שם אחד, ע"ז שאין הפסק בין "הנסתרות" (י"ה) ל"הנגלות" (ו"ה), שם ה"נסתרות", הענינים הפנימיים והנסתרים נמשכים וכאים בגילוי בפועל ממש, ב"הנגלות".

וענין זה נרמז גם בזמן קריאת המגילה — מי"א עד ט"ו:

איתא בשלי"ה⁴⁶ שי"א הוא "כמנין אותיות ו"ה מהשם", וט"ו הוא "כמנין י"ה". וזהו מה ש"מגילה נקראת בי"א כו' ובט"ו"⁴⁷ — לרמוז שהשלימות דפורים ("קיימו מה שקיבלו כבר") היא באופן שנקודת היהדות (כח האמונה והמס' שלמעלה מט"ו) חודרת ומאירה הן ב"ה (י"א), בעבודה בפועל ("הנגלות"), והן בי"ה (ט"ו), כמות ולב ("הנסתרות"), ובסדר מסודר, מן הקל אל הכבד — תחילה י"א, ו"ה, עבודה בפועל, ואח"כ ט"ו, י"ה, מוח ולב⁴⁷.

ונמצא, שהתוכן דימי הפורים (וההכנה שע"י קריאת פ' זכור) הוא — להמשיך ה"נסתרות" ב"הנגלות", כולל גם הדרגה הכי נעלית שב"נסתרות", עצם הנשמה, נקודת היהדות, אמונה ומס' שלמעלה מט"ו (למעלה מה"נסתרות" שבמוח ולב, ההכנה וההשגה כמוח והמדות שבלב), שגם דרגא זו ד"נסתרות" תאיר ותגלה בעבודה בפועל.

(35) ס"פ בשלח.

(36) פרשי עה"פ תנחומא ס"פ תצוה. ועוד.

(37) ראה לקו"ש חכ"א ע' 195. 205. וש"נ.

(38) האדמו"ר, ל.ב. ט.

(39) בראשית ב.ו.

(40) אגה"ת פ"ד.

(41) תניא רפ"ב.

(42) כש"ט הוספת סקט"ו. וש"נ.

(43) נצבים כ"ט. כח.

(44) ראה אגה"ת י"ט בסוף הפרק, לקר"ת ר"פ ראה. יש כס. ט. א. וככ"מ.

(45) פריהנו א. טו.

(46) חלק הוסיב"כ שנט, א. א. של. כ. נתי' באוה"ת מניא (הוספות) ע' כב ואל"ך, ד"ה מגילה נקראת תרכ"ט.

(46*) להציר ל"א מאוה"ת תצוה ע' איתשא, שהקריאה בט"ו היא בערים מוקפות חומה מימות יהושע בן נון, שעל ידו היו הנחנחן דמלחמת עמלק, ע"ש.

(47) יצ"ז זימח הטעם שמקדים "מגילה נקראת בי"א כו' ובט"ו" — אף שלכאורה ה" צריך להתחיל מהזמן העיקרי דקריאת הכגילה, ט"ו (וי"ד), ואח"כ להוסיף גם הזמנים שמקדימין הקריאה (כהסדר בהמשך המטנה) — כרכין המוקפין חומה כו' קורין בט"ו, כפרם תצוה נגלות קורין כ"ד, ואח"כ — ההקדמה לימי הכניסה), וראה גם לקו"ש חכ"א ע' 198 ואל"ך.

ס"ג

ויש להוסיף בביאור זהשייכות והקשר דפי זכור . . [נתחילה נכתב "הקשר והשייכות",
ותיקן כנ"ל]

. . אצל בכאוו"א מישראל יש ד' אותיות הוי' . .

. . יש בו (גם) ד' אותיות שם הוי' . .

. . שהענף ד"הנסתרות" . .

. . שיתגלה אצלו שם הוי' בשלימותו, שם שלם אחד . .

. . שגם שה"נסתרות", הענינים הפנימיים והנסתרים . .

. . וזהו פה ש"מגילה נקראת ביי"א כו' ובט"ו" . .

. . (למעלה גם מה"נסתרות" שבמוח ולב . .

*46) להעיר גם מאוה"ת תצוה ע' א'תשנא . .

ד. ריובן בתוספת ביאור — בהקדם ביאור העילוי דפורים לגבי מ"ת, שבמ"ת ה' רק התחלה ("החלו לעשות"⁴⁸), ועיקר ושלמות הקבלה דתומ"צ היתה כפורים:

לכאורה, איך יתכן שבזמן מ"ת, כשמעמד ומצבם של בני"ה ה' בתכלית העילוי, לא ה' אלא התחלה בלבד, ואילו כפורים, כשמעמד ומצבם של בני"ה ה' בתכלית השפלות, דוקא אז היתה עיקר ושלמות הקבלה דתומ"צ?!

והביאור כזה — שהיא הנותנת:

עיקר ושלמות הקבלה דתומ"צ היא — שקיום התומ"צ יהי בתוקף כל ישונה, היינו, שבאיזה מעמד ומצב שהי' (לא רק במעמד ומצב של גילוי אלקות, אלא גם במעמד ומצב של העלם והסתר) יעמוד יהודי ככל התוקף על קיום התומ"צ, ע"י שמתגלה אצלו עצם הנשמה, שקשורה ומאוחדת עם הקב"ה בתוקף נצחי ~~כל~~ ישנה לעולם.

והזו החידוש דפורים לגבי מ"ת — שבו נתגלתה ההתקשרות של ישראל עם הקב"ה שמצד עצם הנשמה:

במתן תורה, כשבני"ה היו במעמד ומצב דתכלית העילוי, שהאור האלקי ה' אצלם בגילוי, ועד ש"כפה עליהם הר כנגית"⁴⁹, שנתגלה אצלם בחי' אהבה רבה כו'⁴⁹ — היתה קבלת התורה (בעיקר) מצד הגילוי ולמעלה, ~~ואם כן עצמם~~⁵⁰, ובמילא, אין זה חודר במציאותם לגמרי, כך, שלא יודעים עדיין כיצד תהי' הנהגתם במעמד ומצב/שהאור האלקי לא יהי' אצלם בגילוי כו';

משא"כ כפורים, כשבני"ה היו במעמד ומצב דתכלית השפלות, בחשכת הגלות, "כימי אחשוורוש", ש"הושחרו פניהם של שונאי ישראל כימרו כשולי קדירה"⁵¹, ולא האיר אצלם גילוי אור אלקי, כמאדו"⁵² "אסתר מן התורה מניין, דכתיב"⁵³ ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא", ואעפ"כ עמדו ככל התוקף על קיום התומ"צ בכוח עצמם — ה"ז גמר ושלמות הקבלה האמיתית דתומ"צ, "קיימו וקבלו היהודים", "קיימו מה שקבלו כבר", באופן שבטלה ה"מורדעא רבה לאורייתא"⁵⁴, כיון שהקבלה היא ככח עצמם.

אכסגנון אחר קצת: הקבלה במ"ת היתה בעיקר מצד בחות הגלויים, הבנה והשגה ורגש הלב כו', ואילו הקבלה דפורים היתה בעיקר מצד עצם הנשמה, כי ~~בגלל~~ ההעלם וההסתר דזמן ומצב הגלות היו הכחות הגלויים במעמד ומצב של העלם והסתר, ואז נתגלתה אצלם נקודת היהדות, עצם הנשמה, שלמעלה מכחות הגלויים, שמצד עצמה היא בכחי' העלם שלמעלה מגילוי, ~~ועל~~ ידה נעשית ההתקשרות עם הקב"ה ע"י קיום התומ"צ בתוקף נצחי כל ישונה לעולם.

ה. עפ"ז יש לבאר גם השיכות דפורים לגאולה האמיתית והשלימה⁵⁴ — כמורמו גם בלשון תו"⁵⁵ "מיסמך גאולה לגאולה":

תוכנה של הגאולה האמיתית והשלימה, הוא, שלימות הכונה והתכלית דמ"ת, לעשות לו ית' דירה בתחתונים⁵⁶, ש"כבר ה' לעולמים מעין זה כשעת מתן תורה"⁵⁷, אלא, שאז ה' רק לפי שעה בלבד, ועיקר הגילוי והשלמות יהי' בגאולה האמיתית והשלימה — כי, במ"ת ה' ענין זה מצד הגילוי מלמעלה, ולעתיד לבוא יהי' ענין זה מצד התחתונים עצמם, ע"י עבודת המטה⁵⁸.

48 אסתר ט. כג. וראה תו"א מג"א צו. ג ואילך. ובכ"מ.
49 ראה אהר"ת מג"א צח. ד. ובכ"מ.
50 ועד כדי כך, ט"פירחה נשמתן", ומה שנתקיימה מציאותם ה"ז רק ע"ז שהחזירה להן הקב"ה כאופן נסי (שבת פח. ב. תניא ספ"ד) — שיעור יומי דעשיק' זה.
51 מגילה יא. א. אסתר' בתחלתו.
52 חולין קלט. ב.
53 נצבים לא. יח.
54 להעיר ~~אך~~ ממאדו"ל (ראה ירושלמי מגילה פ"א ה"ה. רמב"ם סוף הל' מגילה. ועוד) כל המועדים כטלים חוץ מפורים. שנאמר (אסתר ט. כח) יומי הפרים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מורעם — נתכאר בחי' יום. ובכ"מ.
55 כגילה ו. סעי"ב.
56 ראה תנחומא נשא טו. ועוד.
57 תניא ספ"ד (כו. א) — שיעור היומי דעשיק' זה.
58 ראה המסך תערי"ב ח"ב ע' תתקל ואילך.

ס"ד

- . . אלא גם במעמד ומצב של העלם והסתר פד) . .
- . . יעמוד יהודי בכל התוקף על בקיום התומ"צ . .
- . . שקשורה ומאוחדת עם הקב"ה בתוקף נצחי בל ישונה לעולם . .
- . . היתה קבלת התורה (בעיקר) ממצד הגילוי מלמעלה, ולא בכח עצמם . .
- . . במעמד ומצב כשהאור האלקי לא יהי אצלם בגילוי כו' . .
- . . ואעפ"כ עמדו בכל התוקף על בקיום התומ"צ בכח עצמם . .
- . . ובסגנון אחר קצת . .
- . . מפני בגלל ההעלם וההסתר דזמן ומצב הגלות . .
- . . ושעל ידה נעשית ההתקשרות עם הקב"ה . .

ס"ה

- . . ולעתיד לבוא יהי ענין זה מצד התחתונים עצמם . .

54) להעיר גם ממארוז"ל . .

וכיון שעיניך דעבודה ככח עצמו התחיל בפורים, לכן, מודגשת כפורים השייכות לגאולה האמיתית והשלימה.

בסגנון אחר קצת: במ"ת הי' גילוי אלקות בעולם, כמ"ש⁵⁹ "וכל העם רואים את הקולות גוי", "מסתכלים למורד ושומעים את הדיבור יוצא אנכי כר", וכן לארבע רוחות⁶⁰, וכמארז"ל⁶¹ "שור לא געה כר אלא העולם שותק ומחריש"; משא"כ בפורים הי' מעמד ומצב של העלם והסתור, "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא", אבל, "הסתר" זה מורה על בחי' נעלית יתקף שלמעלה מגילוי "שאפילו בכחי" ביום ההוא הוא בכחי הסתר והעלם, לפי ששרשה מבחי' סתימו דכל סתימין⁶² (שלעתיד לבוא תהי' בגילוי בעולם⁶²).

וענין זה נעשה ע"י עבודתם של ישראל בחשכת הגלות, "כימי אחרורו", "השוחרו פניהם כר", וכמעמד ומצב ד"מפורד ומפורד בין העמים⁶³, שאז, מתגלית אצלם נקודת היהדות, עצם הנשמה, בחי' שלמעלה מגילוי (העלם למעלותא⁶⁴), ורואים שגם כמעמד ומצב ד"מפורד ומפורד בין העמים" ה"ה "עם אחד⁶³", ע"י התקשרותם העצמית ל"ה' אחד", כולל גם שממשיכים ומגלים אחרותו של הקב"ה בעולם ("גוי אחד בארץ"⁶⁵, שממשיכים אחרותו של הקב"ה גם בארץ התחתונה⁶⁶) — שע"י מתגלה בכל העולם כולו מלכותו של הקב"ה, אחרורו שלמעלה, שאחרית וראשית של⁶⁷, שנעשה "מושל בכיפה"⁶⁸, "מהדרו ועד כוש שבע ועשרים ומאה מדינה"⁶⁹, כפשוטו ממש, באופן גלוי לכל העמים, כמ"ש "והיתה לה' המלוכה"⁷⁰, "ביום⁷¹ ההוא יהי' ה' אחד ושמו⁷² אחד"⁷³.

ג. וע"פ האמור שפורים שייך לגאולה האמיתית והשלימה — יש לכאר גם (ע"ד הרמז) הטעם שכמה מהמצוות דפורים⁷⁴ מתחילים באות מ"ם, "מקרא מגילה", "משלוח מנות", "מתנות (לאביונים)⁷⁵, "משתה (ושמחה)⁷⁶.
ובהקדמה:

(59) יתרו כ. טו.
(60) חניא שם. וראה תקי"ש תכ"ב (סד, כ). תחומא שמות כה. שמיר" פ"ה, ט.
(61) שמיר" ספכ"ט.
(62) תר"א מ"א צ. ד. ומבאר שם, שזהו מ"ש "ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה", שכחי' הוא, בחי' סתים, יהי' בכחי' זה שהוא בחי' התגלות כאלו הוא לנוכח (ת"א שם).
(63) אסתר ג. ת.
(64) והנה גם ענין ה"שחרות" לאמיתותו ("השוחרו פניהם כר") — לתעיוותא*, שחרות העלם שלמעלה מגילוי, ע"ש מ"ש "אל תראוני שאני שחרותי שזפני השמש" (שמש ומנן ה' אלקים), ועד"ו "שחורה אני ונאווה" — בחי' "ישת חושך סתור", "מגלה עמקות מני חושך" (ראה בארובה לק"ת ריש פרשתנו. שה"ש ד, בואילך, ובכ"מ). ולהעיר⁷⁵ ממארז"ל (יומא א, כט), "מה שחר סוף כל הלילה אף אסתר סוף כל הנסים" — נתבאר בלקי"ש חט"ו ע' 359 ואילך. וש"נ.
* ואילו "שחרות" כפשוטו (קושי הגלות) — היא בתורה, ע"י הגיעה בשקו"ט כר, שזהו הלימוד באופן ר"מחשבים הושיבני" (ראה ד"ה אמר רבא חייב איניש לבסומי כר תרפ"א פ"ד. תשי"ח פ"א. ועוד).
(65) ש"ב ז. כב. ועוד.
(66) ראה אנה"ק רס"ט. ובכ"מ.
(67) מדרש הובא כמאר"א ע' א את קפב.
(68) מגילה יא. סע"א. וראה אסתר"ר פ"א, ד"ה.
(69) אסתר א. א.
(70) עובדי' בסופו.
(71) זכרי' יד. ט.
(72) כולל גם — הענין דיטמו שלם, ע"י שימחה טמו של עמלק.
(73) ובפרטיות יתקף⁷⁴ שנינו האחרות ר"שמו אחר" חדר כלל היטמות, שכנה שמות שאינן נמחקים (שבעות לה, א. ור"ט). ועד לשבועים שמות (בבב"א ככנה"ט כהעלותך יא, טז), ועד — ככל סדר ההשתלשלות.
(74) המצוות העיקריות — שנמפרשו כמגילה, ובהם מודגש יתרו של פורים לגבי שאר ימים טובים, משא"כ שאר המצוות דפורים (קריאת התורה, אמירת ועל הנסים, ואיסור הספר ותענית) — שלא נמפרשו כמגילה, וישנם גם כשאר ימים טובים.
(75) להציר, שהעיקר הוא תיבת "מתנות" (שמתחילה כמ"ם), וכפרט להויתו "אביון" ש"תאב לכל דבר" (פרש"י משפטים כג, ו). ה"ר בודאי שהעיקר הוא ה"מתנות".
(76) להציר, שהעיקר הוא תיבת "משתה" (שמתחילה כמ"ם), כ"י, גם ה"משתה" צריכה להיות באופן של "משתה" דקא.

ס"ו

- .. לבסגנון אחר קצת ..
- .. "הסתר" זה גם מורה על בחי' נעלית יתקף שלמעלה מגילוי ..
- .. ושלעתיד לבוא תהי' בגילוי בעולם ..
- .. "מתנות (לאביונים)", "משתה (ושמחה) ..
- .. (64) .. ולהעיר גם ממארז"ל (יומא א, כט) ..
- .. (73) .. ועד לשבעים שמות (הובאו גם פדאיתא בבב"א ככנה"ט כהעלותך יא, טז) ..

כללות ענין הגלות והגאולה נרמז באות מ"ם — כידוע⁷⁷ ש"מ פתוחה מורה על הגלות, כמרומז בפסוק⁷⁸ "חומות ירושלים אשר הן פרוצים", מ"ם פתוחה בסוף התיבה, ומ"ם סתומה מורה על הגאולה, כמרומז בפסוק⁷⁹ "לטרבה המשרה ולשלוט אין קץ", מ"ם סתומה באמצע התיבה. וסתומת הפירצה דמ"ם פתוחה שתי"מ סתומה, "לטרבה המשרה", נעשית ע"י עבודתם של ישראל, עבודת המטה ודוקא — כי, העולם כפי שנברא ע"י הקב"ה, ה"ה מסוכב רק משלש רוחות, כמארז⁸⁰ "עולם לאסדרה הוא דומה רוח צפונית אינה מסוכבת", היינו, שיש בו נתינת מקום ל"פירצה", ענין של ירידה, עד לירידת הגלות כו'; וע"י עבודתם של ישראל, עבודת המטה, בכח עצמם, שעיקרה (כאמור) במעמד ומצב של העלם והסתר⁸¹, ובמצב זה ממשכים ומגלים האל"ף, אלופו של עולם, בתוך פירצת הגלות⁸¹ — אוי נעשה העולם מסוכב מכל ד' רוחותיו, באופן שנשללת האפשרות של "פירצה", "לטרבה המשרה ולשלוט אין קץ", גאולה שאין אחרי גלות ע"י מלכא משיחא⁸².

וע"פ האמור שעיקר הענין דעבודת המטה התחדש בפורים, שאז היתה הקבלה בכח עצמם, ולא מצד הגילוי מלמעלה — מוכן, שענינה של אות מ"ם סתומת הפירצה דמ"ם פתוחה⁸³ לעשותה מ"ם סתומה ע"י עבודת המטה) שייך בעיקר לפורים⁸⁴ ענין זה נרמז גם בכך שכמה מהמצוות דפורים מתחילות באות מ"ם⁸⁵.

ולחציר, שענין זה הוא בהדרגה יתירה כשנה זו — שנת הארבעים, כמדובר בארוכה בהתועדויות שלפנ"ם⁸⁶ העילוי המיוחד דשנת הארבעים, כלשון הכתוב⁸⁷ ש"נת ה' אלקים לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע", והשייכות המיוחדת לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ו. ויש להוסיף בזה, שע"פ האמור לעיל תומתק יותר ההדרגה במצוות דפורים (הנ"ל) על אחרותם של ישראל⁸⁸.

נתבאר לעיל (סו"ג ואילך) שענינו של פורים הוא להמשיך ה"נסתרות" בה"נגלות", היינו, שהדרגה הכי נעלית ד"נסתרות", עצם הנשמה, תומשך ותתגלה בעבודה כפועל, ועד"ז למעלה, שהדרגה הכי נעלית ד"נסתרות", "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא", תומשך ותתגלה בכל העולם — ע"י עבודתם של ישראל בכח עצמם, שגם בחשכת הגלות, במעמד ומצב ד"מפוזר ומפורד בין העמים", מצב של פיזור ופירוד, כ"עלמא דפרודא"⁸⁹, ה"ה באופן ד"עם אחד", ע"י אהבת ישראל, ואחדות ישראל, מצד התאחדותם העצמית עם הקב"ה, נקודת היהדות, שהיא אצל כל ישראל כשורה, ועד שמגלים אחדותו של הקב"ה ככל העולם.

(77) ראה ספר הערכים חכ"ד ערך אותיות התורה אות מ"ם (כ) ס"ו (ס"ע רב ואילך). וש"ג.

(78) נחמ"ב י"ג.

(79) ישעי' ט"ו.

(80) כ"ב כה, סעי"א ואילך. וראה פרד"א פ"ג.

(81) ע"ד המסכת האל"ף באמצע תיבת "גולה" שע"ז מהפכים מ"גולה" ל"גאולה" (ראה לקו"ת בהעלותך לה, ג, ובכ"מ).

(82) להציר, שא' השמות של משיח הוא "מנחם" (מנהדרין נח, כ) — שמתחיל במ"ם פתוחה ומסיים במ"ם סתומה.

(83) כלומר, לא רק אפשרות למצב בלתי-רצוי — הפירצה שמצד הכריאה, כי אם, פירצה ומצב בלתי-רצוי ממש, ירידת הגלות.

(84) אף שגם מ"ת שייך לאות מ"ם, שהרי התורה ניתנה לארבעים יום — כי, המ"ם יום דמ"ת הם כדוגמת מ"ם פתוחה (כיון שהעיקר הוא הגילוי למעלה*) לגבי המ"ם דפורים, כש"קיימו מה שקיבלו כבר" בכח עצמם, כדוגמת החידוש דמ"ם סתומה.

(85) ככללות — ה"ז החילוק שבין לחיות ראשונות ללחות שניות, שניתנו לאחר הקדחת התשובה-עבודת המטה, ומצא, שמי"ם יום ללחות ראשונות הם כדוגמת מ"ם פתוחה ומ"ם יום ולחות שניות הם כדוגמת מ"ם סתומה (ראה הדרן על השי"ם תשס"ט בסופו). אבל בפרסיות — הרי, גם נתינת לחות שניות היתה באופן של גילוי מלמעלה, שלכו, עיקר הענין דקיימו מה שקבלו כבר" בכח עצמם ה"י בפורים ודוקא.

(86) להציר, יגם כשמו של "המן" (וכן כשמו של "עמלק") יש אות מ"ם — מ"ם דלעו"ז, והתיקון לזה — ע"י מרדכי, שמתחיל במ"ם, מ"ם דקדישה.

(87) ראה קנטרס משיחות ש"פ כא ר"פ בשלח. ועוד.

(88) תבוא כ"ג.

(89) נוסף לכך שהגאולה האמיתית והשלימה היא ע"י ביטול סיבת הגלות (ראה יומא ט, ב), ע"י ההוספה כאהבת ישראל ואחדות ישראל.

(90) ראה תניא ספ"ג, ובכ"מ.

(84) אף שגם מ"ית שייך ל(אות) מ"ים . . .
 * ואולי י"ל דבכללות - ה"ז החילוק שבין לחות (דכולן ניתנו למ' יום) ראשונות ללחות שניות . . .
 ויש להוסיף בזה, שע"פ האמור לעיל תומתק יותר ההדרגה במצוות דפורים (הנ"ל) על אחרותם של ישראל⁸⁸.

.. שעיקרה (כאמור) במעמד ומצב של העלם והסתר פה ..

.. וי"ל שענין זה נרמז גם בכך ..

.. והשייכות המיוחדת לגאולה האמיתית והשלימה ע"י מלכא משיחא צדקנו.

ס"ז

.. על דאחדותם של ישראל ..

.. מצב של פיזור ופירוד ..

.. ומצד התאחדותם העצמית עם הקב"ה ..

(84) אף שגם מ"ית שייך ל(אות) מ"ים . . .

* ואולי י"ל דבכללות - ה"ז החילוק שבין לחות (דכולן ניתנו למ' יום) ראשונות ללחות שניות . . .

U. (12.1.1917)

וכיון שעיקר החידוש דפורים הוא שגם במצב של פיזור ופירוד מגלים ופועלים אחדותו של הקב"ה, ע"י אחדותם של ישראל — לכן, מודגש הדבר גם בפרשת ימי הפורים, כדאיתא בספרים⁹⁰ שגזירת המן היתה כגלל הטענה על ענין הפירוד, "מפוזר ומפורד בין העמים", ולכן הפירוד המצוות דפורים על ענין האחדות — החל מ"משלוח מנות ומתנות לאביונים", שבהם מודגשת ביותר אחדותם של ישראל, שעל ידם נעשה קירוב ואחדות בין הנותן להמקבל (רעהו או, הכיבון).

ועד"ו בנוגע ל"משתה ושמחה" ר"מקרא מגילה" — שגם בהם מודגש ענין האחדות:

"ב"משתה ושמחה" — כפס"ד הרמב"ם⁹¹ ש"אין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים כו", היינו, שב"משתה ושמחה" דפורים מודגשת ביותר האחדות עם העניים⁹².

וכן ב"מקרא מגילה" — ש"צריך לחזור אחר עשרה"⁹³, ויתירה מזה — לא רק לעשרה, אלא "ברוב עם"⁹⁴, ועד ש"מבטלין תלמוד תורה למקרא מגילה" כציבור⁹⁵.

ובהמשך להמזכר לעיל שהמצוות דפורים מתחילות באות מ"ם, שרומזת על הגאולה — יש להוסיף ולהעיר, שגם התיבות "מפוזר ומפורד" מתחילות באות מ"ם, מ"ם דלענין, ועי"ז שפועלים ענין האחדות במקום הפיזור והפירוד (ע"י המצוות דפורים, שמתחילות באות מ"ם) מגלים שפועל הפיזור הוא למעליה⁹⁶ — "צדקה עשה הקב"ה בישראל שפיוזן לבין האומות"⁹⁷, כדי שתתגלה האחדות האמיתית גם במקום ומצב של פיזור ופירוד, שע"ז סותמים הפירצה דהמ"ם (שלילת האפשרות למצב בלתי-רצוי), ונעשה "לסרכה המשרה ולשלום אין קץ", כגאולה האמיתית והשלילה ע"י מלכא משיחא, ותיכף ומיד⁹⁸ ממש⁹⁹ 21.

ח. וההוראה מזה בנוגע למעשה כפועל — גודל ההשתדלות ככל עניני הפורים מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל:

נוסף על קיום כל המצוות דימי הפורים ע"י כאו"א מישראל, "מנער ועד זקן טף ונשים" אשר "בכל מדינות המלך", מלכו של עולם, "הקרובים והרחוקים", עד לפנה נדחת כקצוי תבל — יש להרעיש ולפרסם בכל מקום ומקום, הן בחוץ לארץ והן (ועאכו"כ) בארצנו הקדושה, ע"ד ההשתדלות שכל עניני הפורים יהיו באופן ד"ברוב עם הדרת מלך"¹⁰⁰, לא מבעי בנוגע למקרא מגילה, דמאי קמ"ל, אלא גם בנוגע לשאר עניני הפורים, משלוח מנות ומתנות לאביונים, ומשתה ושמחה, שאף שלא מצייני שיקפידו לעשותם "ברוב עם", אלא כאו"א לעצמו, מ"מ, כיון שרוצים וצריכים לסיים הגלות (פיזור לבין האומות) ע"י ההוספה כאחדותם של ישראל, כדאי ונכון ביותר להשתדל ככל האפשרי שגם ענינים אלו יהיו "ברוב עם", ועד כדי כך, שכאשר יודעים שבפנה נדחת בעולם נמצא יהודי אחד (יחיד) יש להשתדל להביא אליו (אם אין אפשרות להביאו למקום הציבור) עוד תשעה יהודים כדי שגם הוא יוכל לקיים כל עניני הפורים כציבור.

ובפרטיות יותר:

90 ראה מנות הלוי (ל"יש אלקבץ) אסתר ד. טו. ט. כב. מגילת סתרים שם ט. יט. ועוד.
 91 הל' מגילה פ"ב ה"ד.
 92 ועי"ז ניתוסף יותר באחדותו עם הקב"ה — כפי שמסיים שם "שהמשמח לב האומללים האלו רומה לשכנה כו".
 93 ש"ע א"ח ס"ו ט"ז.
 94 כמ"ש כגנ"א שם (סקי"ג): אע"ז שיש לו ק' אנשים מצוה לקרותה כצבור משום ברוב עם כו.
 95 ש"ע שם סתרי"ד פ"ב ובגנ"א שם.
 96 וזו היתה טעונו של הפן — שראה את הענין הבלתי-רצוי שכמעמד ומצב דמפוזר ומפורד בין העמים, ו"לא הי' יודע" (ע"ד לשון חז"ל (מגילה יג. כ) בנוגע לשכנה באר, ש"לא הי' יודע שכשכנה באר מת ובשכנה באר נולד" שעי"ז באים לצילוי גודל יותר.
 97 פסחים פו. ב.
 98 "מיד" (שמתחיל במ"ם) דייקא, שהרי, "תיכף" יכול להיות גם לאחרי משך זמן. מ"ש"כ "מיד", שפירושו נהגכה (ש"על כסגנון ברור) — כפס"ד הרמב"ם (הל' תשובה פ"ו ה"ח) "שד הן נגאלין" — "מיד" משם.
 99 כ"פ מ"ם — "כפלים לתושי".
 100 מה"ש יד, כח.

7

.. שגם במצב של פיזור ופירוד עושים כביכול ומגלים ופועלים אחדות של הקב"ה ..
.. ולכן תוכן תיקון המצוות דפורים ה"ז בענין האחדות ..
.. (רעהו אד, האביון) ..
.. מודגשת ביותר האחדות גם עם העניים ..
.. ויתירה מזה - לא רק בעשרה ..
.. (ע"י המצוות דפורים) כשאכתי עבדי דאחשורוש אנן שמתחילות אות מ"ם) מגלים
שענן שהפיזור הוא למעליותא ..
.. (שלילת אפילו דהאפשרות למצב בלתי-רצוי) ..

ס"ח

.. (ה"פיזור לבין האומות") ..
.. שכאשר יודעים שבפנה נדחת בעולם נמצא יהודי אחד (גיחיד) ..
.. שגם הוא יוכל לקיים כל עניני הפורים בציבור ..

בנוגע ל"משתה ושמה" — אף שכא"א חוגג סעודת פורים בביתו, עם בני משפחתו כו', הרי ידוע המנהג שהי' בכמה קהילות קדושות בישראל שהיו הולכים מבית לבית כדי להשתתף ולהוסיף בסעודת ושמתח פורים של יהודים נוספים¹⁰¹, נוסף לכך שיכולים להוסיף בשמתח פורים "ברוב עם" לאחר הסעודה בכיתו עם בני משפחתו.

ובנוגע ל"מתנות לאביונים" — מובן וגם פשוט שהנתינה "ברוב עם" צריכה להיות בתכלית הזהירות ככבודם של העניים, ע"י הנתינה "ברוב עם" לגבאי צדקה או לקופת צדקה, נוסף על הנתינה לקופת צדקה שכביחו הפרטי, שקבעה ועשה חלק מן הבית, ובפרט בחדר התכשיל [כדי להדגיש שגם האכילה והשת"י הפרטית שלו חדרה כענין הצדקה, ועד שקופת הצדקה נעשית דבר קבוע, ואילו האכילה והשת"י, וכלי האכילה אינם דבר קבוע, אלא מטלטלין], כמדובר כמ"פ.

ועוד ועיקר — לעורר אודות כללות הענין ד"קיימו מה שקיבלו כבר", חידוש הקבלה דכל עניני התומ"צ על כל השנה כולה, שהיו חדרים בנקודת היהדות, אמונה ומס"נ, שנעשית חקוקה בזכרונו תמיד, באופן שלא שייך בזה שכחה או שינוי, ופועלת פעולה בעבודה כפועל, כאמור, שעצם הנשמה, "הנסתרות", נמשכת ומתגלה בעבודה כפועל "הנגלות", וכל זה — מתוך הדגשה מיוחדת על אהבת ישראל ואחדות ישראל, שפועלים זאת על כל ישראל, לא רק "ברוב עם", אלא כל העם ממש, שנעשים "עם אחד" בגלוי, ע"י גילוי נקודת היהדות שהיא אצל כל ישראל כשזה, ועד שפועלים ומגלים אחדותו של הקב"ה בכל העולם.

וכל ענינים אלו — באופן של "זירוד", כפי שקורין בתפלת מנחה בפ' צו, "אין צו אלא לשון זירוד", ובהו גופא — "מיד ולדורות", כולל גם ההדגשה המיוחדת ש"ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כ"ס"¹⁰², הן "חסרון כ"ס" כפשוטו (שנתון מממונו לצדקה), והן חסרון כח ומרץ כו', היינו, שלמרות ה"חסרון כ"ס" שברוב עושה זאת באופן של "זירוד", וע"ז פועל "זירוד" בהתגלות ה"אוצרות" ה"מכוסים" (בתוך "כ"ס" וכ"ו"ב), עד לאוצר העיקרי — הגילויים דלעמיד לבוא, שלעת עתה ה"ז כמו אדם שיש לו תיבה מלאה אבנים טובות ומרגליות שסגורים בתיבה¹⁰³, ויש לו גַּם ה"מפתח" של התיבה, וככחו וביכלתו לפותחה ככל עת שירצה.

ט. ויש להוסיף ולקשר כל האמור לעיל לפרשת השבוע — פ' ויקרא¹⁰⁴:

על הפסוק "ויקרא אל משה" — מפרש רש"י: "לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציוויים קדמה קריאה, לשון חבה, לשון שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר¹⁰⁵ וקרא זה אל זה, אבל לנביאי אומות העולם נגלה עליהן בלי עראי וטומאה, שנאמר¹⁰⁶ ויקר אליקים אל בלעם".

ותוכן הענין — ע"פ "יינה של תורה"¹⁰⁷ — שציווי התורה לכא"א מישראל הם באופן ד"ויקרא אל משה" (כחי משה שבכא"א מישראל¹⁰⁸), ש"קדמה קריאה, לשון חבה" — חיבתו של הקב"ה לכא"א מישראל¹⁰⁹, שע"ז ניתוסף גם באהבת ישראל ואחדות ישראל.

ורש"י מוסיף "לשון שמלאכי השרת משתמשין בו" — שהחיבה אינה באופן שיכולה להביא קנאה ותחרות כו', כי אם, כמו אצל מלאכי השרת שאין כיניהם קנאה ותחרות¹¹⁰.

(101) ע"ד שמיצני בנוגע ל"הקפות" בשמתח תורה — ש"גם כי עשה כן ככה"כ שלו, אם הולך לכה"כ אחר שלא גמרו. יתן רישמח ג"כ עמ"ס" (סידור אה"ז לפני "סדר הקפות").
 (102) תרי"ב ופרש"י ר"פ צו.
 (103) ראה לקי"ת דברים א. ב. שה"ם תרי"ז ס"ע הלג ואלך. תרי"ט ריש ע' רט. ועוד.
 (104) ע"ד הקטר וכלות ענין הפורים לפי ויקרא — ראה גם לקי"ש ח"ז ע' 20 ואלך.
 (105) ייט"ז ה' ג.
 (106) בלק כג' ד.
 (107) ראה "היום יום" — כ"ט שבט.
 (108) הניא רפ"ב. וראה לקי"ת פרישתנו ב. א.
 (109) להעיר. שמחשבתן של ישראל לכל דבר, אפילו לתורה (כ"ר פ"א ד). — "קדמה כו' חבה", קרימת חבתן של ישראל לציווי התורה. ולהעיר מדברי אחר למרדכי "אם אין ישראל למה הוא תפסח", "אם ישראל אינם למה תורה" (אסתר"ר פ"ח. ד. ע"ד ר"ר ש"ג. ל"ש אסתר ע"ה" (רמז תתנ"ח)).
 (110) ראה שבת פט. ר"ע"א. ולהעיר מברכות י. א. רמב"ם הל' תשובה פ"ח ה"ב.

ויקרא
ויקרא
ויקרא

.. שהיו הולכים בפורים מבית לבית ..
 .. מתוך הדגשה מיוחדת על באהבת ישראל (לרעהו) ..
 .. ואחדות ישראל ..
 .. ויש לו גם ה"מפתח" של התיבה ..

זאת ועוד:

החילוק בין "ויקרא" ל"ויקרא" (שנאמר בבלעם¹¹¹) הוא בתוספת אל"ף, שרומז לאלופו של עולם, וכידוע¹¹² הרמז בציוורה של אות אל"ף (שהמלמים היו הגילים להסביר וללמד לילדים) – יו"ד למעלה, הקב"ה, וי"ד למטה, יהודי (א איד, א יו"ד). והוא ש"מחברם יחד להיות מציאות אחד, אות אחת, וכפרט שמספרה של אות אל"ף הוא אחד (משא"כ שאר האותיות, החל מב', שמספרם י"ב) (אחד), היינו, שאות אל"ף מלמדת¹¹³ ענין האחדות – אחדותו של כל יהודי עם הקב"ה, ובמילא, אחדותם של כל ישראל זה עם זה.

ואחדות זו מודגשת במקום ומצב של פירוד דוקא שיש נתינת מקום לענין של נבואה אצל אה"ע, ועד כדי כך, שצריך לשלול ש"ויקרא כו לשון חבה/ אינו שייך לנביאי אה"ע¹¹⁴, ואעפ"כ, גם במקום ומצב זה נעשה אצל ישראל ענין האחדות.

י. וענין נוסף בהמשך הפרשה – "וכל¹¹⁵ קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלקיך מעל מנחתך"¹¹⁶:

התכונה המיוחדת של מלח היא – שעל ידו נעשה קיומם הדבר הנמלח, כלשון הכתוב¹¹⁷ בנוגע למתנות כהונה: "ברית מלח עולם"¹¹⁸ ("כרת ברית עם אהרן בדבר הכריא ומתקים ומכריא את אחרים", "מלח שאינו מסריח לעולם"¹¹⁹).

ותכונה נוספת במלח – שמכרית ומכלה דברים בלתי-רצויים¹²⁰, להיותו מבחי' גבורה דקדושה, "ברית אלקיך", שם אלקים, "שיש בו ק"ך צירופים המשתלשלים למטה כו ומהם יונקים ק"ך צירופים נדונה, שבין שניהם נעשים מ"ר, כ"פ ק"ך, וכחשכון ענוולק¹²¹, והמלח ממתיק הדינים (מר) הנ"ל ע"י שמשיך מרשו ועיקר הגבורות דקדושה" (שנעשים גבורות ממותקות)¹²², כמבואר בלקי"ת דפרשתנו¹²³.

וממשך לבאר שאינך בתקו"ז¹²⁴ ש"מלח אותיות חלם"¹²⁵, "לשון חזיון, כמו יחלמו כיניהם"¹²⁶ שפרשי"י יחזקו, וכן ותחלימיני והחייני (כמ"ש בחזקיהו¹²⁷), פרשי"י חביראני ותחזקני",

(111) ראה לעיל (הנדה 20) ע"ד השיכות ובלעם לעמלק, "אשר קרן", לשון מקרה וטומאה.
 (112) ראה ספר הערכים חב"ד ערך אותיות התורה את אל"ף סט"ו (ס"ע קצה ואילך). ושי"ג.
 (113) להגיר שאל"ף היא מלשון אולפנא ולימור – "אלפנא חכמה" (איוב לג, ג, וראה שבת קד, א).
 (114) ראה לקי"ט ח"י ע' 25, שכוין שנאמר "ויקרא" סתם, ולא נאמר מי הוא הקורא, היינו, שהקריאה היא כמחויבו ועצמותו יח, בחי' שלא אומרים בשם אות כו' יהוה, מצד עצמותו יח' אינו יודע באיזה מקו חפץ", ואעפ"כ, "ואהוב את יעקב" דוקא.
 (115) ב. יג.
 (116) דבבא לקמן – ראה לקי"ת פרשתנו ה, א ואילך, אה"ת פרשתנו ע' רכו ואילך, ועוד.
 (117) קרח יח, ט.
 (118) ראה לקי"ת שם, ג (מכתבי הארז"ל) ש"מלח כחשכון ג' שמות הרי, ולכן נאמר גבי אהרן מלח ברית עולם, כי החסדים מברכים את העם שלש ברכות שהן ג' שמות הרי' דיבוכך יאר וישא, ששרשן גבה מאד נעלה למעלה מהשתלשלות, וכוה הוא קיום העולם, והו' שנק' מלח שהוא קיום הדבר כו".
 (119) פרשי"י עה"פ.
 (120) כמ"ש (ישעי' נא, א) "כי שמים כעשן נמלחו", ופרשי"י לשון רקבון – בנוגע לשמים דקליפה, היינו, שהמלח יש בו כח להכריח את הרע להיות שמים כעשן נמלחו (ראה לקי"ת שם, ב. ושם: וע"ד שפי"ך כשי"ך ס"פ תצא בשם המרדס כענין תמחה את זכר צמלק תמחה השמים. אתה תמחה השמים ואני מעל לשמים).
 (121) מא"י א' ע' מ את צב (וכיבאור נתיב שם מ"ל"ת להארז"ל).
 (122) להגיר מהמבואר בהמשך תער"כ (ח"ג ע' א' שטו ואילך) העילוי שבהמתקת הגבורות (שלא ע"י חסדים, אלא) כשרשן, שהיא עיקר ההמתקה האמיתית – כי המתקה הגבורות ע"י החסדים, גם כשהיא באופן דאתהפכא (כמו מי מרה שנמתק ע"י עה"ח), היא ע"י גילוי למעלה, ואילו המתקה הגבורות כשרשן (כמו מי יריוו שנמתק ע"י המלח) ה"ו באופן שנמתקן מצד עצמם, ובהמשך הענין שם, שהדוגמא להמתקה הגבורות ע"י החסדים – הענין נותן תורה (שהגילוי הוא מלמעלה), והדוגמא למיתוק הגבורות בשרשן – הענין דוקדושה, שא' מסממני' "מור", דם חר' הנק' ידוע שנחפץ בעצמו ונעשה כושם טוב, וענין זה שייך למדוכי (ענין הפורים), כמאמר'ל (חולין קלט, ב.) "מדוכי מן התורה מנין, שנאמר מ' דהו, ומרגמנין מירא דכאי", שהו"ע "מור", כמבואר בתר"א (מ"א צט, א).
 (123) ה' רצ"ג.
 (124) תכ"א נד, א.
 (125) וכן אותיות "מחל" – ש"משם נמשך המחילה ביהו"כ"פ. – ולהגיר מהשיכות דיהו"כ"פ לפורים, "כפורים" כמו פורים (תק"ז יש"נ, נה, ב.) חרי"א מ"א צה, סט"ד ואילך, ועוד.
 (126) איוב לט, ה.
 (127) ישעי' לח, טו.
 (128) להגיר בכמה"ל (כ"ר פס"ה, ט) "חזקיהו חידש חולי' שנחפא כו עושה תשובה כו".

ו

ס"ט . . והוא"ו (ההמשכה, אות אמת) שמחברם יחד להיות מציאות אחד . . .
 . . נעשה אצל בישראל ענין האחדות . . .
 . . (משא"כ שאר האותיות, החל מב', שמספרם לא יתגב פאחד) . . .
 . . ולא תשבית מלח ברית אלקיך מעל מנחתך . . .
 . . ש"י . . .
 . . ש"י . . .
 . . ש"י . . .
 . . ש"י . . .

היינו, לא רק כריאות וחיוזוק סתם, אלא שגם במצב ירוד של חולי נעשה כריאות וחיוזוק בשלימות, ענין הרפואה¹²⁸.

וביאור הענין כעבודת האדם:

"הקידוב לאלקות [שזהו] העקר, "אדם נחנס כי יקריב קרבן לה"¹²⁹ צ"ל באופן ד"במלח תמלח ולא תשכית מלח ברית אלקיך", להיות **קיום נצחי**, ובאופן ד"ברית אלקיך", "ע"ד מ"ש¹³⁰ לעברך בברית ה' אלקיך, שהוא כחי' התקשרות ואהבה רבה ונפלאה למעלה מהשכל"¹³¹, היינו, שמעורר את נקודת היהדות, אמונה ומס"נ שלמעלה מטו"ד, כחי' ה"נסתרות"¹³², להיות בגילוי ממש, "הגלות" ("שיהי" 123 בכחי' אלקיך ממש בכחי' גילוי בפנימיות"¹³³).

ועיקר החידוש בזה — שפעולה זו נעשית לא רק בנפש האלקית, אלא גם בנפש האנושית הבהמית, שע"י המלח מבטל הרע דנה"ב ומהפכה לקדושה¹³⁴, ע"ד ענין הרפואה, ומיתוק הגבורות.

וזהו גם **קשר השייכות** לפורים (ופ' זכור) — חידוש הענין ד"קיימו מה שקבלו כבר", שלימות הקבלה דקיום התומצ, ע"י התעוררות נקודת היהדות, האמונה והמס"נ שלמעלה מטו"ד (לאחרי ההקדמה דמחית עמלק, כנ"ל), ובאופן שפועלים זה כמעמד ומצב ד"מפורד ומפורד בין העמים", שגם שם נעשים "עם אחד" בפועל ובגלוי (כנ"ל בארוכה), דוגמת הענין ד"מלח ברית אלקיך", גילוי ההתקשרות העצמית דישראל עם הקב"ה ("ברית") גם כמעמד ומצב שיש צורך בכליין והפיכת הרע, וענין הרפואה.

ולהעיר, שתיבת "מלח" מתחילה אף היא במ"ס¹³⁵ — לרמוז שפעולת ה"מלח" היא במקום שיש צורך לתסות הפריצה דמ"ס פתוחה (המעמד ומצב ד"מפורד ומפורד בין העמים), ולעשותה מ"ס סתומה, כגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו¹³⁶, "לסרבה המשרה ולשלום אין קץ", כנ"ל בארוכה.

יא. ויהי ש"ר מעשינו ועבודתינו"¹³⁷ בעניני פורים החל מ"א באדר (זמן התחלת מקרא מגילה), ובפרט באדר שני, לאחרי ההכנה דאדר ראשון ופורים קטן — ימהרו ויזרו עוד יותר את הגאולה האמיתית והשלימה באופן ד"מיסמך גאולה לגאולה"¹³⁸.

ובפרט ע"י ההוספה בשמחה — "משנכנס אדר מרכין בשמחה"¹³⁸, ועאכ"כ כ"א באדר, ומוסיף והולך כ"ב כ"ג כ"ד ובט"ו — שפורצת גדר¹³⁹, החל מפריצת גורי הגלות, שאז תהי' גם השמחה בשלימותה, וגם לאחרי ט"ו אדר¹⁴⁰ (שושן פורים) — שמחה חדשה ("שיר" 141 חדש"¹⁴²),

129 פרשתנו א. ב. וראה לקי"ת פרשתנו ב. כ. ואילך.

130 נצבים כט. יא.

131 לקי"ת שם ה. א.

132 להעיר מהמבואר בהתחלת הדרוש בלקי"ת (שם ה. א. ואילך) ש"מלח" קאי על פנימיות התורה — כחי' סתם ("נסתרות") שבתורה, שעל ידה נעשית ההתקשרות דכחי' סתם שבישראל עם כחי' סתם דקוב"ה (לקי"ת שם ה. ג. ובכ"מ).

133 להעיר ש"מלח" הוא גם אותיות "לחם" (ראה לקי"ת שלח מה. ג. סידור (עם דא"ח) שער בהמ"ז קא. ג. אה"ת שם ע"י רכח), עיקר המוקד, שנכנס בפנימיותו ומחי' אותו כו.

134 לקי"ת שם ה. ב.

135 וגם מלח הוא בספירת הבינה (אה"ת שם ע' רכו), שמספרה ארבעים (י"בן ארבעים לכינה"), והיא מ"ס סתומה (לקי"ת במדבר ד. א. ובהא"ת תצוה ע' איתעב, מקשר זה עם העילוי דשנת הארבעים).

136 להעיר, שנין הרפואה שבי"מלח" — מלח מלשון חיוזוק, כמ"ש ותחלימיני והחיני, חביראני ותחוקני — נאמר בחוקי, שרצה הקב"ה לעשותו משיח (מנהרין צו. א.).

137 בהוספה על כללות מעשינו ועבודתינו כל משך זמן הגלות (תניא ופ"ז), ובפרט בשנים האחרונות שסיימו כבר "לצחצח את הכפורים" (ראה שיחת שמחת תפי"ט), ובפרט בשנה זו, שנת העיבור, ושנת "חשמט ידך", שכבר עברו שישה חדשים (בחדר עם חודש העיבור) ל"מצינו ועבודתינו" בשנה מיוחדת שסיימה "חשמט ידך", שהקב"ה משמט כל הענינים הבלתי-רצויים בו, כמדובר במ"ס.

138 תענית כט. טע"א מג"א אר"ח טו"ס תרפ.

139 ראה בארוכה סה"מ חתני' ס"ע רכג ואילך.

140 שלאח"ז נאמר "ולא יעבור" (אסתר ט. כו. מגילה בתחילתה).

141 יש"ר מב, יו"ד, וראה סכילתא בשלח טו. א. ועוד.

142 נוסף לכך שכללות ענין השמחה קשור גם ענין החידוש, כמובן מהדין ד"פנים חדשות" בנוגע לשמחת נישואין (נוטיב"ע אה"ע ס"ב ס"ז).

31

.. להיות בקיום נצחי ..

.. ועיקר החידוש בזה - שפעולה זו נעשית לא רק בנפש האנושית, אלא גם בנפש האלקית, ש"י המלח מבטל הרע דנה"ב ומהפכה לקדושה ..

.. שגם הם נעשים "עם אחד" בפועל ובגלוי ..
.. וי"ל שהוא לרמוז שפעולת ה"מלח" היא ..

.. וזהו גם השייכות והקשר לפורים (ופ' זכור) ..
.. [תחילה נכתב "הקשר והשייכות",

סי"א
.. ובפרט - אדר שני ..

"שמחת עולם על ראשם" 143.

ויתקן מזה ¹⁴³ "מיסמך גאולה לגאולה" בסדר הפכי — שתחילה תבוא הגאולה האמיתית והשלימה, ואח"כ גאולת פורים, שהרי, "ימי הפלגים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם", גם לאחר ביאת משיח צדקנו 144.

אין תהי לנו — ש"מיד הן נגאלין" 145, מיד ממש, באופן של "זירוד", כהוראה דפ' צו שקורין במנחה, "אין צו אלא לשון זירוד, מיד ולדרות", עד לתכלית הזירוד — "לא עיכבן כהרף עין" 146, שעוד לפני תפלת מנחה ("טרם יקראו ואני אענה" 147) יבוא משיח צדקנו לכאן, "בית גדול" (מגדלין בו תורה ומגדלין בו תפלה 148, וכן גמ"ח) של הנשיא הגדול, כ"ק מר"ח אדר מ"ד נשיא דורנו" הקיצו ורננו שוכני עפר" 149 והוא בראשם,

ובמילא, תהי תפלת מנחה ביחד עם קרבן תמיד של בין הערביים, כפי שקורין בתפלת מנחה "זאת תורת העולה גו' והקטיר עלי' חלבי השלמים" 150, "שלא 151 יהא דבר מאוחר לחמיד של בין הערביים" 152 — כירושלים עיר הקודש, "קרית מלך רב" 153, עיר הבירה דמלכו של עולם 154, ובבין המקדש השלישי, ש"בניו ומשוכל" 155 וצריך רק שלייד ויתגלה ולהתגלות למטה, תיכף ומיד ממש

154

- (143) ישעי' לה, יו"ד, נא, יא.
- (144) ראה לעיל הערה 54.
- (145) כנ"ל הערה 98.
- (146) מכילתא ופרשי"י בא יב, מא.
- (147) ישעי' סה, כד.
- (148) מגילה כד, רע"א.
- (149) ישעי' כז, ט.
- (150) צו ז, ב"ה.
- (151) פרשי"י עה"פ.

(152) וכן הדלקת המנורה (שאין מחנכין את המנורה אלא כהדלקת הנרות בין הערביים (רמב"ם הל' תמידין ומוספין פי"ג ה"א)) — מה"אש חמיד" שבמזבח, "אש שנאמר בה חמיד, הוא שמדליקין בה את הנרות, שנאמר בה להעלות נר תמיד כו" (פרשי"י ש, ו), כולל גם הרמז בנוגע לבניי "מנורת זכב כולה", דקאי על כללות נשי"י שיש בהם ו' סוגים, ד' נרות, שנעשים "מקשה", מצאיאת אחת, ו"אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (ראה לקו"ת ר"פ בהעלותך, וכו"מ), שלימות האחרות רבני" עם הקב"ה וכן שלימות

אחרות זה עם זה.
 (153) תהלים מח, ג.
 (154) ולא כבזמן הגלות, שכיון שירושלים אינה בשלימותה, ישנו ענין של עיר הבירה (גם דאחשורוש שלמעלה כביכול) כ"שיושין", אלא, עיר הבירה נשאית "ירושלים", וכפי שהיא בשלימותה, כמרומו בשמה, ע"ש וראה וע"ש שלם (תוד"ה הר — חענית ט, א (מכ"ר פניו, יו"ד), וראה לקו"ת דרושי ר"ה ס. ב. ובכ"מ).
 * (154) להעיר, שבנין ביהמ"ק בא תל"פ לאחר מחיית זרעו של עמלק — כמאד"ל (סנהדרין כ, ב) "שלש מצוות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ, להעמיד להם מלך ולהכרית זרעו של עמלק ולבנות להם בית הבחירה".
 (155) פרשי"י ותוס' סוכה מא, סע"א, ועוד.
 (156) אמיתו של דבר — אין זו ירידה ח"ו עבור ביהמ"ק של מעלה, אלא אדרבה — עלי', ע"ד מ"ש וכינו הוקן בתניא (פלי"ח) ש"התכלית השתלשלות העולמות כו' אינו כשביל עולמות העליונים הואיל ולהם ירידה מאור פניו ית', אלא התכלית הוא עוה"ז התחתון כו', ועל ידו וקו נעשית העלי' וכל סדר השתלשלות, גם עולמות העליונים.

היא
ע"ה

תיכף ומיד ממש.

154) . . . עיר הבירה היא ממש נעשית "ירושלים", וכפי שהיא בשלימותה . . .

* 154) להעיר, שבנין ביהמ"ק בא תל"פ לאחר מחיית זרעו של עמלק . . .

156) ואולי י"ל שללאמיתו של דבר . . .

. . . שתחילה תבוא הגאולה האמיתית והשלימה תומי", ואח"כ ימי גאולת פורים . . .

. . . שאכן תהי לנו — ש"מיד הן נגאלין" . . .

. . . שד"הקיצו ורננו שוכני עפר" . . .

. . . "זאת תורת העולה גו' והקטיר עלי' גו' חלבי השלמים" . . .

. . . וצריך רק שלייד ויתגלה ולהתגלות למטה,

משיחות ש"פ ויקרא, פ' זכור, י"א אדר שני ה'תשמ"ט

וההוראה בעבודת האדם לקונו, שזהו התוכן הפנימי דקריאת המגילה (שתחילתה לתי"א אדר), כתורת הבעש"ט בפירוש מאמר המשנה⁹, הקורא את המגילה למפרע לא יצא, שאין לקרות את המגילה כסיפור שאירע בעבר («למפרע»), כי אם, באופן שהימים האלה נזכרים ונעשים¹⁰, שע"י הזכרון נעשים (מחדש) כל עניני הפורים כבפעם הראשונה, היינו, שחי מחדש כל עניני המגילה בעבודתו לקונו.

וכן יש לבאר הלימוד וההוראה בעבודת האדם לקונו מקריאת פ' זכור, וכן ביאור הקשר והשייכות דפורים ופ' זכור לפרשת השבוע, כדלקמן.

ב. ענינו של פורים הוא — קיימו מה שקיבלו כבר (במתן-תורה)¹¹, היינו, שאז היתה עיקר ושלמות קבלת התורה, וטעם הדבר — כיון שבימי הפורים הי' מסירת-נפש, ש"מסרו¹² עצמן למות כל השנה כולה, ולא עלה להם מחשבת חוץ חז"ל¹³, ועי' נעשית שלימות הקבלה על קיום התומ"צ.

א. שבת זו — שקביעותה בי"א באדר — היא התחלת ימי הפורים, כדאיתא במשנה¹⁴, מגילה נקראת בי"א בי"ב בי"ג בי"ד בט"ז, היינו, שהתחלת הזמן דקריאת המגילה הוא — י"א אדר¹⁵.

וענין זה (החידוש שבקביעות שנה זו) הוא בהוספה על השייכות דשבת שלפני פורים לפורים בכל השנים:

א. «כל שיתא יומין מתברכין מיומא שביעאה¹⁶, שבו נאמר¹⁷, ויברך אלקים את יום השביעי גו'¹⁸, היינו, שהמשכת הברכה דימי הפורים היא מיום השבת שלפניו.

ב) ועיקר: כשבת זו (שלפני פורים) קורין פ' זכור¹⁹ כדי, לסמוך מחיית עמלק למחיית המן²⁰ (שהמן הוא מזרעו של עמלק²¹), ובלשון הגמרא²², דלא תיקדום עשי' לזכירה²³, היינו, שבשבת שלפני פורים היא ה"זכירה" ובפורים היא ה"עשי" דאותו ענין — מחיית עמלק.

ולכן, יש להתחיל בביאור ענין הפורים, כולל ובמיוחד — ביאור הלימוד

9) כש"ט הוספות סעי' ושי"נ.
10) מגילה רפ"ב.
11) אסתר ט, כה. וראה רמ"ז בס' תיקון שובבים. הובא ונח' בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.
12) שבת פח, א.
13) תרא מגי' צו, א. ועד"ז שם בהוספות ככ, ד. שערי אורה צ, ב. סה"מ עטרית ע' שו. תרפ"א ע' קצא. תשי"ח ע' 118. הישי"ת ע' 9. ועוד.
14) להעיר שהדיק בלשון חז"ל (בנוגע לענין בלתי-רצוי) אינו רגיל (כ"כ) בדרושי חסידות [וי"ל הטעם — כיון שסומכים על התחלת התורה באות בי"ת, ר"ת ברכה (ראה לקושי חט"ו בתחלתו. ושי"נ), שע"ז נעשית גם שלילת הענינים הבלתי-רצויים

1) ריש מס' מגילה.
2) ראה בארוכה לקושי חכ"א ע' 197 ואילך.
3) שהתחלת קריאת המגילה בי"א אינה שהאדם יוצא י"ח קריאת המגילה (שכל החודש כשר למקרא מגילה¹ (ירושלמי מגילה פ"א ה"א)). כי אם, שזהו התחלת הזמן דמקרא מגילה ממש. עיי"ש.
4) זחי"ב סג, ב. פח, א.
5) מגילה כט, סעי'א — במשנה. רמב"ם הל' תפלה פ"ג ה"ב. טושו"ע א"ח סתרפ"ה ס"ב.
6) פרש"י שם (ד"ה ומפסיקין).
7) תרגום לאסתר ג, א.
8) שם ל, א.

ממש ח"ו באלה שהם במעמד ומצד ד, הנחשלים אחריו²¹.

ועזינ, זכור את אשר עשה לך עמלק, „לא תשכח“ — שעזינ תהי' זהירות ושלילה בתכלית של „קרירות“, כדי שלא יבוא למעמד ומצב ירוד כו, נוסף לכך שענין הקרירות כשלעצמו הוא היפך מציאותו של יהודי, כי, מציאותו של יהודי היא „אש“, לקוחה מהקב"ה, שנאמר בוי²², „ה' אלקיך אש אוכלה“, ועזינ בנוגע לשלילת ענין ה„מקרה“, שאצל יהודי מודגש ביותר הענין דהשג-חה פרטית²³ — כמ"ש²⁴, „עניי ה' אל צדיקים“ (ועמך כולם צדיקים²⁵), השגחה בשתי עינים²⁶.

זאת ועוד:

הענין ד„זכור“, ו„לא תשכח“ הוא לא רק בנוגע לענין הבלתי-רצוי ד„עמלק“, אלא גם²⁷ בנוגע לענין החיובי והרצוי, שצריך להיות חקוק בזכרונו של כאו"א מישראל — שההתקשרות של יהודי עם הקב"ה מתוך ביטול ומס"נ שלמעלה

ועזינ בימי הפורים בכל שנה ושנה — שמתחדש הענין ד„קיימו מה שקיבלו כבר“, שלימות הקבלה דקיום התומ"צ בכל השנה כולה, ע"י התעוררות וגילוי נקודת היהדות, כח האמונה והמס"נ²⁸, שחודרת בכל פרטי העבודה דקיום התומ"צ.

וההכנה לזה — בקריאת פ' זכור, „זכור את אשר עשה לך עמלק“, עד „לא תשכח“²⁹.

ענינו של עמלק — חוצפא שבהיפך מטעם ודעת, הניגוד והלעזי' להתקשרות של בני' עם הקב"ה באופן שלמע-לה מטעם ודעת³⁰, וההתחלה בזה היא — „אשר קרך בדרך“³¹, שגם כאשר יהודי הולך כבר בדרך התורה³², מנסה עמלק לקרר אותו, שעבודתו תהי' באופן של קרירות, „קרך“ מלשון קרירות, ואח"כ נמשך ויורד למטה מזה — „קרך“ מלשון מקרה, שלא יראה עניני השגחה פרטית כו³³, ולאחרי זה יכול לפגוע

כר), ואעפ"כ, בענין זה — שלא עלה להם מחשבת חוץ — ממשכים ח"ו, מדגישים הענין ד„ח"ו“, בכל המאמרים שבהם נזכר ענין זה.

15) להעיר, שבכל המגילה נקראים בני' בשם „יהודים“, ע"ש ההודאה והביטול ומסירת נפשם לה (ראה תרא שם צו, א. קכא, ד. שערי אורה צג, א ואילך. ועוד).

16) ס"פ תצא (כה, יז"ט).

17) אוה"ת דרשי פ' זכור ע' איתשפג.

18) שם יח, ובפרשי.

19) כמו במאורע ד„ויבוא עמלק“ בפעם הראשונה — בהיות בני' „בדרך“, בעת הליכתם להר סיני לקבל התורה (מתוך תשוקה וגעגועים כו).

20) ולמטה מזה — מלשון מקרה וטומאה, כמ"ש בפירוש רש"י ריש פרשתנו: „לשון עראי וטומאה, כמ"ש ויקר אלקים אל בלעם“ (וראה ויקר פ"א, יג), ולהעיר מהשייכות דעמלק לבלעם — כדאיתא במדרש (אסת"ר פ"ז, יג), „ויבוא עמלק, מהיכן בא,

מאצל בלעם הרשע כו“ (ראה אוה"ת שם ע' איתשפג), ולהעיר, ששם הפרשה ע"פ מנהג ישראל (תורה היא) הוא — „זכור“ (ולא „זכירת עמלק“), (גם) ענין הזכרון כשלעצמו.

21) תצא שם.

22) ואתחנו ד, כד. וראה לקרית ר"פ אחרי. ובכ"מ.

23) ראה לקו"ש ח"ח ע' 166 ואילך. ושי"נ.

24) תהלים לד, טו.

25) ישעי' ס, כא.

26) ראה לקו"ש וישלח תשמ"ו ס"ג. ושי"נ.

27) להעיר ממאור"ל שהתורה, ככלות ופרטות נאמרה (ראה חגיגה ו, סעי"א ואילך. ושי"נ). ועזינ בנדו"ד, שנוסף על הענין הפרטי שעליו נאמר, זכור גו" (בנוגע לעמלק), ישנו גם הענין הכללי ד„זכור“ — בנוגע לכל ענין הרצוי. כבפנים.

ג. ויש להוסיף בביאור השייכות והקשר דפ' זכור (ביטול ענינו של עמלק) ל"א אדר, התחלת הזמן דקריאת המגילה, התוכן דימי הפורים:

על הפסוק³⁵ „כי יד על כס י"ה מלחמה לה' בעמלק" (בקרה"ת דפורים), שעליו דרשו חז"ל³⁶ „שאינ שמו (של הקב"ה) שלם כו' עד שימחה שמו של עמלק" — מבואר בכ"מ³⁷ שעמלק מסתיר ומכסה על י"ה שבשם „כס י"ה", כיסוי והעלם על י"ה, שלא יומשך ויתגלה בו"ה.

וענינו בעבודת האדם:

בכא"א מישראל יש ד' אותיות הוי', כמ"ש³⁸ „כי חלק הוי' עמו", חלק משם הוי' ב"ה, כדכתיב³⁹ ויפח באפיו נשמת חיים, ומאן דנפח מתוכי נפח⁴⁰, היינו, שנשמתו של כא"א מישראל „חלק אלקה ממעל ממש"⁴¹, חלק מן העצם, אשר, כשאתה תופס בחלקו אתה תופס בכולו⁴², ולכן, יש בו (גם) ד' אותיות שם הוי', ונחלקות לב' סוגים — „הנסתרות להוי' אלקיננו"⁴³, י"ה שבשם, שקאי על „דחילו ורחימו דבמוחא ולבא", ע"י ההתבוננות בגדלות ה' כו', „והנגלות לנו ולבנינו"⁴³, ו"ה נגלות, שקאי על העכו"דה בפועל בלימוד התורה וקיום המצוות⁴⁴.

מטעם ודעת²⁸ צריכה להיות חקוקה בזכרוננו תמיד²⁹, שלא יפול בזה ענין של שכחה ושינוי כלל („לא תשכח"), שע"ז תהי' הנהגתו במשך כל היום כולו כדבעי, גם בעת עסקו בעניני הרשות, ועד גם בעת השינה³⁰ (ועד שבחלומו רואה עניני קדושה³¹, ובמכ"ש וק"ו שאין אדם רואה אלא מהרהורי לבו³², אפילו הרהור בלבד, ועאכו"כ ענין שחקוק בזכרוננו תמיד).

וזהו שקריאת פ' זכור היא הכנה לפורים — שע"ז שמבטל (קליפת) עמלק, ומעורר ומגלה את נקודת ה"יהדות, ההתקשרות להקב"ה שלמעלה מטעם ודעת, ונעשה חקוק בזכרוננו תמיד, נעשה אצלו הענין ד„קיימו מה שקבלו כבר", שלימות הקבלה על קיום התומ"צ (כולל גם עבודתו בעניני הרשות, ש„כל מעשיך יהיו לשם שמים"³³ „ובכל דרכיך דעהו"³⁴) באופן מחדש ונמשך בכל השנה כולה.

28 שזוהי העצה לבטל קליפת עמלק — כמ"ש בהפטרה דפ' זכור ששמואל הזיח את שאול כאמרו „הנה שמוע מזבח טוב" (ש"א טו, כב), שצ"ל ענין הקב"ע שלמעלה מטו"ד (אוה"ת שם ע' איתשעח).
29 להעיר גם מסיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (ראה ספר התולדות אדמו"ר מהור"י צ"א ע' 14. וש"נ) אודות סדר חינוכו ע"י אביו כ"ק אדנ"ע, שמזמן לזמן הי' שואל אותו „וואס געדענקסטו" (מה אתה זוכר), בעניני יהדות וקדושה שעוררו רושם עז בנפשו כו'. ולהעיר ממש (האינו לב, ז) „זכור ימות עולם גוי' שאל אביך גוי' זקניך גוי'".
30 כמ"ש (תהלים סג, ז) — בשיעור תהלים החדשי), אם זכרתיך על יצועי" (ראה אוה"ת שם ע' איתשעו).

31 ראה סה"מ קונטרסים ח"ב שדמ, א. לקו"ש ח"ד ע' 1026 ובהנמסר בהערה 10 שם.
32 ראה ברכות נה, סע"ב.
33 אבות פ"ב מ"ב.
34 משלי ג, ו.

35 ס"פ בשלח.
36 פרשי עה"פ. תנחומא ס"פ תצא. ועוד.
37 ראה לקו"ש חכ"א ע' 195. 205. וש"נ.
38 האינינו לב, ט.
39 בראשית ב, ז.
40 אנה"ת פ"ד.
41 תניא רפ"ב.
42 כש"ט היספות סקט"ו. וש"נ.
43 נצבים כט, כח.
44 ראה אנה"ת שם בסוף הפרק. לקו"ת ר"פ ראה. שם כט, א. ובכ"מ.

ונמצא, שהתוכן דימי הפורים (וה-
הכנה שע"י קריאת פ' זכור) הוא —
להמשיך ה„נסתרות“ ב„הנגלות“, כולל
גם הדרגא הכי נעלית שב„נסתרות“,
עצם הנשמה, נקודת היהדות, אמונה
ומס"נ שלמעלה מטו"ד (למעלה גם
מה„נסתרות“ שבמוח ולב, ההכנה
וההשגה במוח והמדות שבלב), שגם
דרגא זו ד„נסתרות“ תאיר ותתגלה
בעבודה בפועל.

ד. ויובן בתופסת ביאור — בהקדם
ביאור העילוי דפורים לגבי מ"ת, שבמ"ת
הי' רק התחלה (החלו לעשות"י),
ועיקר ושלימות הקבלה דתומ"צ היתה
בפורים:

לכאורה, איך יתכן שבזמן מ"ת,
כשמעמדם ומצבם של בני' הי' בתכלית
העילוי, לא הי' אלא התחלה בלבד, ואילו
בפורים, כשמעמדם ומצבם של בני' הי'
בתכלית השפלות, דוקא אז היתה עיקר
ושלימות הקבלה דתומ"צ?!

והביאור בזה — שהיא הנותנת:

עיקר ושלימות הקבלה דתומ"צ היא
— שקיום התומ"צ יהי' בתוקף כל
ישונה, היינו, שבאיזה מעמד ומצב שיהי'
(לא רק במעמד ומצב של גילוי אלקות,
אלא גם במעמד ומצב של העלם והסתר)
יעמוד יהודי בכל התוקף בקיום התומ"צ,
ע"י שמתגלה אצלו עצם הנשמה,
שקשורה ומאוחדת עם הקב"ה בתוקף
נצחי לעולם.

בט"ז, כפרים ועיירות גדולות קורין בי"ד, ואח"כ —
ההקדמה לימי הכניסה). וראה גם לקו"ש חכ"א ע'
198 ואילך.

(49) אסתר ט, כג. וראה תו"א מג"א צו, ג ואילך.
ובכ"מ.

וענינו של עמלק — מלשון „ומלק
(את ראשו)“⁴⁵, להפריד בין הי"ה לו"ה,
ש„הנסתרות“, ההתבוננות בגדלות ה'
שבמוח וההתעוררות דאהבת ה' ויראת
ה' במדות שבלב, לא יומשכו ויחדרו
ב„הנגלות“, בעבודה בפועל.

וזהו"ע דמחיית עמלק בעבודת האדם
— שיתגלה אצלו שם הוי' בשלימותו,
שם שלם אחד, ע"ז שאין הפסק בין
„הנסתרות“ (י"ה) ל„הנגלות“ (ו"ה),
שה„נסתרות“, הענינים הפנימיים והנס-
תרים נמשכים ובאים בגילוי בפועל
ממש, ב„הנגלות“.

וענין זה נרמז גם בזמן קריאת המגי-
לה — מי"א עד ט"ו:

איתא בשל"ה⁴⁶ ש"א הוא „כמנין
אותיות ו"ה מהשם“, וט"ו הוא „כמנין
י"ה“. וזהו ש„מגילה נקראת בי"א כו'
ובט"ו"י⁴⁷ — לרמז שהשלימות דפורים
(„קיימו מה שקיבלו כבר“) היא באופן
שנקודת היהדות (כח האמונה והמס"נ
שלמעלה מטו"ד) חודרת ומאירה הן
בו"ה (י"א), בעבודה בפועל („הנגלות“),
והן בי"ה (ט"ו), במוח ולב („הנסתרות“),
ובסדר מסודר, מן הקל אל הכבד —
תחילה י"א, ו"ה, עבודה בפועל, ואח"כ
ט"ו, י"ה, מוח ולב“⁴⁸.

(45) פרשתנו א, טו.

(46) חלק תושב"כ שכת. א. של, ב. נתי' באוה"ת
מג"א (הוספות) ע' מב ואילך. ד"ה מגילה נקראת
תרכ"ט.

(47) להעיר מאוה"ת תצוה ע' איתשנא, שהקריאה
בט"ז היא בערים מוקפות חומה מימות יהושע בן נון,
שעל ידו הי' הנצחון דמלחמת עמלק, עיי"ש.

(48) ועפ"ז יומתק הטעם שמקדים „מגילה נקראת
בי"א כו' ובט"ו" — אף שלכאורה הי' צריך להתחיל
מהזמן העיקרי דקריאת המגילה, טו (וי"ד), ואח"כ
להוסיף גם הזמנים שמקדימין הקריאה (כהסדר
בהמשך המשנה — כרכין המוקפין חומה כו' קורין

היתה בעיקר מצד עצם הנשמה, כי מפני ההעלם וההסתר דומן ומצב הגלות היו הכחות הגלויים במעמד ומצב של העלם והסתר, ואז נתגלתה אצלם נקודת היהדות, עצם הנשמה, שלמעלה מכחות הגלויים, שמצד עצמה היא בבחי' העלם שלמעלה מגילוי, ועל ידה נעשית ההתקשרות עם הקב"ה ע"י קיום התומצצ בתוקף נצחי כל ישונה לעולם.

ה. עפ"י יש לבאר גם השייכות דפורים לגאולה האמיתית והשלימה⁵⁵ — כמרומז גם בלשון חז"ל⁵⁶, "מיסמך גאולה לגאולה":

תוכנה של הגאולה האמיתית והשלימה, הוא, שלימות הכוונה והתכלית דמ"ת, לעשות לו ית' דירה בתחתונים⁵⁷, ש"כבר הי' לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה"⁵⁸, אלא, שאז הי' רק לפי שעה בלבד, ועיקר הגילוי והשלימות יהי' בגאולה האמיתית והשלימה — כי, במ"ת הי' ענין זה מצד הגילוי מלמעלה, ולעתיד לבוא יהי' ענין זה מצד התחתונים, ע"י עבודת המטה⁵⁹.

וכיון שעיקר הענין דעבודה בכח עצמו התחיל בפורים, לכן, מודגשת בפורים השייכות לגאולה האמיתית והשלימה.

וזהו החידוש דפורים לגבי מ"ת — שבו נתגלתה ההתקשרות של ישראל עם הקב"ה שמצד עצם הנשמה:

במתן תורה, כשבנ"י היו במעמד ומצב דתכלית העילוי, שהאור האלקי הי' אצלם בגילוי, ועד ש"כפה עליהם הר כגגית"⁶⁰, שנתגלה אצלם בחי' אהבה רבה כו'⁶¹ — היתה קבלת התורה (בעיקר) מצד הגילוי מלמעלה⁶², ובמילא, אין זה חודר במציאותם לגמרי, כך, שלא יודעים עדיין כיצד תהי' הנגותם במעמד ומצב כשהאור האלקי לא יהי' אצלם בגילוי כו':

משא"כ בפורים, כשבנ"י היו במעמד ומצב דתכלית השפלות, בחשכת הגלות, "בימי אחשורוש", שהשחרו פניהם של שונאי ישראל בימיו כשולי קדירה⁶³, ולא האיר אצלם גילוי אור אלקי, כמארז"ל⁶⁴, "אסתר מן התורה מנין, דכתיב"⁶⁵ ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא", ואעפ"כ עמדו בכל התוקף בקיום התומצצ בכח עצמם — הי"ז גמר ושלימות הקבלה האמיתית דתומצצ, "קיימו וקבלו היהודים", "קיימו מה שקבלו כבר", באופן שבטלה ה"מודעא רבה לאורייתא"⁶⁶, כיון שהקבלה היא בכח עצמם.

בסגנון אחר קצת: הקבלה במ"ת היתה בעיקר מצד כחות הגלויים, הבנה והשגה ורגש הלב כו', ואילו הקבלה דפורים

55) להעיר ממארז"ל (ראה ירושלמי מגילה פ"א ה"ה. רמב"ם סוף הל' מגילה. ועוד) כל המועדים בטלים חוץ מפורים, שנאמר (אסתר ט, כח) וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם — נתבאר בתו"א שם. ובכ"מ.
56) מגילה ו, סע"ב.
57) ראה תנחומא נשא טז. ועוד.
58) תניא פליז (מו, א) — שיעור היומי דעש"ק זה.

59) ראה המשך תעריב ח"ב ע' תתקל ואילך.

60) ראה תו"א שם צח, ד. ובכ"מ.
61) ועד כדי כך, שפרחה נשמתו, ומה שנתקיימה מציאותם הי"ז רק ע"ז שהחזירה להן הקב"ה באופן נסי' (שבת פח, ב. תניא ספליז — שיעור יומי דעש"ק זה).
62) מגילה יא, א. אסת"ר בתחלתו.
63) חולין קלט, ב.
64) נצבים לא, יח.

במעמד ומצב ד. מפוזר ומפורד בין העמים" היה. עם אחד⁶⁴, ע"י הת-קשרותם העצמית ל.ה אחד⁶⁵, כולל גם שממשיכים ומגלים אחדותו של הקב"ה בעולם (גוי אחד בארץ⁶⁶, שממשיכים אחדותו של הקב"ה גם בארץ התחתונה⁶⁷) — שע"ז מתגלה בכל העולם כולו מלכותו של הקב"ה, אחשוורוש שלמעלה, שאחרית וראשית שלו⁶⁸, שנעשה, מושל בכיפה⁶⁹, מהודו ועד כוש שבע ועשרים ומאה מדינה⁷⁰, כפשוטו ממש, באופן גלוי לכל העמים, כמ"ש ויהיתה לה המלוכה⁷¹, ביום⁷² ההוא יהי' ה' אחד ושמו⁷³ אחד⁷⁴.

ו. וע"פ האמור שפורים שייך לגאון-לה האמיתית והשלימה — יש לבאר גם (ע"ד הרמז) הטעם שכמה מהמצוות דפורים⁷⁵ מתחילים באות מ"ם, מקרא

בסגנון אחר קצת: במ"ת הי' גילוי אלקות בעולם, כמ"ש⁷⁶, וכל העם רואים את הקולות גר⁷⁷, מסתכלים למזרח ושומעים את הדיבור יוצא אנכי כו', וכן לארבע רוחות⁷⁸, וכמארז"ל⁷⁹, שור לא געה כו' אלא העולם שותק ומחריש⁸⁰; משא"כ בפורים הי' מעמד ומצב של העלם והסתר, ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא⁸¹, אבל, הסתר זה גם מורה על בחי' נעלית שלמעלה מגילוי, שאפי-לו בבחי' ביום ההוא הוא בבחי' הסתר והעלם, לפי ששרשה מבחי' סתימו דכל סתימין⁸², ולעתיד לבוא תהי' בגילוי בעולם⁸³.

וענין זה נעשה ע"י עבודתם של ישראל בחשכת הגלות, בימי אחשו-רוש⁸⁴, שהושחרו פניהם כו', ובמעמד ומצב ד. מפוזר ומפורד בין העמים⁸⁵, שאז, מתגלית אצלם נקודת היהדות, עצם הנשמה, בחי' שלמעלה מגילוי (העלם למעליותא⁸⁶), ורואים שגם

אלקים", וע"ז, שחורה אני ונאווה — בחי' ישת חושך סתרו⁶⁴, מגלה עמוקות מני חושך (ראה בארוכה לקו"ת ריש פרשתנו, שה"ש ד, ב ואילך. ובכ"מ). ולהעיר ממארז"ל (יומא כט, א) מה שחר סוף כל הלילה אף אסתר סוף כל הנסים — נתבאר בלקריש חט"ז ע' 359 ואילך. וש"נ.

66 ש"ב ז, כג. ועוד.
67 ראה אגה"ק רס"ט. ובכ"מ.
68 מדרש הובא במא"א ע' א אות קפב.
69 מגילה יא, סע"א. וראה אסתר פ"א, ד"ה.
70 אסתר א, א.
71 עובדי' בסופו.
72 זכר"י יד, ט.
73 כולל גם — הענין דשמו שלם, ע"ז שימחה שמו של עמלק.
74 ובפרטיות יותר — שענין האחדות ד. שמו אחד — חודר בכל השמות. שבעה שמות שאינו נמחקים (שבועות לה, א. וש"נ). ועד לשבעים שמות (הובאו גם בבעה"ט בהעלותך יא, טז), ועד — בכל סדר ההשתלשלות.
75 המצוות העיקריות — שנתפרשו במגילה, ובהם מודגש יחודו של פורים לגבי שאר ימים טובים. משא"כ שאר המצוות דפורים (קריאת התורה, אמירת ועל הנסים, ואיסור הספד ותענית)

60 יתרו כ, טו.
61 תניא שם. וראה תקו"ז תכ"ב (סד, ב). נתחומא שמות כה. שמור פ"ה, ט.
62 שמור ספכ"ט.
63 תוי"א מג"א צ, ד. ומבאר שם, שזהו מ"ש ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה, שבחי' הוא, בחי' סתים, יהי' בבחי' זה שהוא בחי' התגלות כאילו הוא לנוכח (תוי"א שם).
64 אסתר ג, ח.

65 וזהו גם ענין ה. שחרות לאמיתתו (הושחרו פניהם כו') — למעליותא, שחרות והעלם שלמעלה מגילוי, ע"ש מ"ש, אל תראוני שאני שחרורת ששופתני השמש" (שמש ומגן ה

* ואילו ה. שחרות כפשוטה (קושי הגלות) — היא בתורה, ע"י היגיעה בשקו"ט כו', שזהו הלימוד באופן ד. במחשכים הושיבני (ראה ד"ה אמר רבא חייב איניש לבסומי כו' תרפ"א פ"ו. תשי"ח פ"א. ועוד).

מסובב מכל ד' רוחותיו, באופן שנשללת האפשרות של „פירצה“, „לסרבה ה-משרה ולשלום אין קץ“, גאולה שאין אחרי גלות עיי מלכא משיחא⁸¹.

וע"פ האמור שעיקר הענין דעבודת המטה התחדש בפורים, שאז היתה הקבלה בכח עצמם, ולא מצד הגילוי מלמעלה — מובן, שענינה של אות מ"ם (סתירת הפירצה דמ"ם פתוחה" לע-שותה מ"ם סתומה עיי עבודת המטה) שייך בעיקר לפורים⁸², וייל שענין זה נרמז גם בכך שכמה מהמצוות דפורים מתחילות באות מ"ם⁸³.

שע"ז מהפכים מ„גולה“ ל„גאולה“ (ראה לקרות בהעלותך לה, ג. ובכ"מ).

83) להעיר, שאי השמות של משיח הוא „מנחם“ (סנהדרין צח, ב) — שמתחיל במ"ם פתוחה ומסיים במ"ם סתומה.

84) כלומר, לא רק אפשרות למצב בלתי-רצוי — הפירצה שמצד הבריאה, כי אם, פירצה דמצב בלתי-רצוי ממש, ירידת הגלות.

85) אף שגם מ"ת שייך (אות)מ"ם, שהרי התורה ניתנה לארבעים יום — כי, המ"ם יום דמ"ת הם בדוגמת מ"ם פתוחה (כיון שהעיקר הוא הגילוי מלמעלה) לגבי המ"ם דפורים, כש„קיימו מה שקיבלו כבר“ בכח עצמם, כדוגמת החידוש דמ"ם סתומה.

86) להעיר, שגם בשמו של „המז“ (וכן בשמו של „עמלק“) יש אות מ"ם — מ"ם דלעו"ז, והתיקון לזה — עיי מרדכי, שמתחיל במ"ם, מ"ם דקדושה.

87) ואולי י"ל דבכללות — היז החילוק שבין לוחות (דכולן ניתנו למ' יום) ראשונות ללוחות שניות, שניתנו לאחר הקדמת החשובה, עבודת המטה, ונמצא, שמ"ם יום דלוחות ראשונות הם בדוגמת מ"ם פתוחה ומ"ם יום דלוחות שניות הם בדוגמת מ"ם סתומה (ראה הדרן על השי"ט תשמ"ט נדפס לקמן ח"ב — בהוספות בסופו). אבל בפרטיות — הרי, גם נתינת לוחות שניות היחה באופן של גילוי מלמעלה, שלכן, עיקר הענין ד„קיימו מה שקבלו כבר“ בכח עצמם הי' בפורים דוקא.

מגילה", „משלוח מנות“, „מתנות (לאב-יונים)“⁸⁴, משתה (ושמחה)⁸⁵.

ובהקדמה:

כללות ענין הגלות והגאולה נרמז באות מ"ם — כידוע"י שמ"ם פתוחה מורה על הגלות, כמרומז בפסוקי"י „חומות ירושלים אשר המ פרוצים“, מ"ם פתוחה בסוף התיבה, ומ"ם סתומה מורה על הגאולה, כמרומז בפסוקי"י „לסרבה המשרה ולשלום אין קץ“, מ"ם סתומה באמצע התיבה.

וסתירת הפירצה דמ"ם פתוחה שתהי' מ"ם סתומה, „לסרבה המשרה“, נעשית עיי עבודתם של ישראל, עבודת המטה דוקא — כי, העולם כפי שנברא עיי הקביה, הי' מסובב רק משלש רוחות, כמארזילוי"י „עולם לאכסדרה הוא דומה ורוח צפונית אינה מסובבת“, היינו, שיש בו נתינת מקום ל„פירצה“, ענין של ירידה, עד לירידת הגלות כר; ועיי עבודתם של ישראל, עבודת המטה, בכח עצמם, שעיקרה (כאמור) במעמד ומצב של העלם והסתר, ובמצב זה ממשיכים ומגלים האליף, אלופו של עולם, בתוך פירצת הגלותי"י — אזי נעשה העולם

— שלא נתפרשו במגילה, וישנם גם בשאר ימים טובים.

76) להעיר, שהעיקר הוא חיבת „מתנות“ (שמתחילה במ"ם), וכפרט להיותו „אביון“ ש„תאב לכל דבר“ (פרשי משפטים כג, ו), הרי מדאי שהעיקר הוא „המתנות“.

77) להעיר, שהעיקר הוא חיבת „משתה“ (שמתחילה במ"ם), כי, גם „שמחה“ צריכה להיות באופן של „משתה“ דוקא.

78) ראה ספר הערכים חב"ד ערך „אתיות התורה“ אות מ"ם (ב) ס"ז (ס"ע רב ואילך). ויש"ג.

79) נחמ"י ב, יג.

80) ישע"י ט, ו.

81) ב"ב כה, סע"א ואילך. וראה פרדר"א פ"ג.

82) ע"ד המשכת האליף באמצע חיבת „גולה“

אחדותם של ישראל — לכן, מודגש הדבר גם בפרשת ימי הפורים, כדאיטא בספרים⁹¹ שגזירת המן היתה בגלל הטענה על ענין הפירוד, „מפוזר ומפורד בין העמים“, ולכן תוכן המצוות דפורים ה"ז בענין האחדות — החל מ„משלוח מנות ומתנות לאביונים“, שבהם מודגשת ביותר אחדותם של ישראל, שעל ידם נעשה קירוב ואחדות בין הנותן להמקבל (רעהו, האביון).

ועד"ז בנוגע ל„משתה ושמחה“ ו- „מקרא מגילה“ — שגם בהם מודגש ענין האחדות:

ב„משתה ושמחה“ — כפס"ד הרמ"ב⁹² ש„אין שם שמחה גדולה ומפור- ארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואל- מנות וגרים כו“, היינו, שב„משתה ושמחה“ דפורים מודגשת ביותר האחדות עם העניים⁹³.

וכן ב„מקרא מגילה“ — ש„צריך לחזור אחר עשרה“⁹⁴, ויתירה מזה — לא רק עשרה, אלא „ברוב עם“⁹⁵, ועד ש- „מבטלין תלמוד תורה למקרא מגילה“ בציבור⁹⁶.

ובהמשך להמוזכר לעיל שהמצוות דפורים מתחילות באות מ"ם, שרומזת על הגאולה — יש להוסיף ולהעיר, שגם התיבות „מפוזר ומפורד“ מתחילות

ולהעיר, שענין זה הוא בהדגשה יתירה בשנה זו — שנת הארבעים, כמדובר בארוכה בהתוועדויות שלפנ"ז⁹⁷ העילוי המיוחד דשנת הארבעים, כלשון הכתוב⁹⁸ ש„נתן ה' אלקיכם לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע“, והשייכות המיוחדת לגאולה האמיתית והשלימה ע"י מלכא משיחא.

ז. ויש להוסיף בזה, שע"פ האמור לעיל תומתק יותר ההדגשה במצוות דפורים (הנ"ל) באחדותם של ישראל⁹⁹:

נתבאר לעיל (סו"ג ואילך) שענינו של פורים הוא להמשיך ה„נסתרות“ בה„נגלות“, היינו, שהדרגא הכי נעלית ד„נסתרות“, עצם הנשמה, תומשך ותתגלה בעבודה בפועל, ועד"ז למעלה, שהדרגא הכי נעלית ד„נסתרות“, ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא“, תומשך ותתגלה בכל העולם — ע"י עבודתם של ישראל בכח עצמם, שגם בחשכת הגלות, במעמד ומצב ד„מפוזר ומפורד בין העמים“, פיזור ופירוד, ב„עלמא דפרו- דא“¹⁰⁰, ה"ה באופן ד„עם אחד“, ע"י אהבת ישראל ואחדות ישראל, ומצד התאחדותם העצמית עם הקב"ה, נקודת היהדות, שהיא אצל כל ישראל בשוה, ועד שמגלים אחדותו של הקב"ה בכל העולם.

וכיון שעיקר החידוש דפורים הוא שגם במצב של פיזור ופירוד עושים כביכול ומגלים אחדותו של הקב"ה, ע"י

91 ראה מנות הלוי (לר"ש אלקבץ) אסתר ד, טז. ט, כב. מגילת סתרים שם ט, יט. ועוד.

92 ה"ל מגילה פ"ב הי"ז.

93 ועי"ז ניתוסף יותר באחדותו עם הקב"ה — כפי שמסיים שם „שהמשמח לב האומללים האלו דומה לשכינה כו“.

94 שו"ע א"ח סו"ס תרצ.

95 כמ"ש במג"א שם (סק"ג): אע"ג שיש לו ק' אנשים מצוה לקרותה בצבור משום ברוב עם כו'.

96 שו"ע שם סתרפ"ז ס"ב ובמג"א שם (סק"ב).

97 ש"פ בא ושי"פ בשלח (לעיל ע' 200 ואילך: ע' 218 ואילך). ועוד.

98 תבוא כט, ג.

99 נוסף לכך שהגאולה האמיתית והשלימה היא ע"י ביטול סיבת הגלות (ראה יומא ט, ב), ע"י ההוספה באהבת ישראל ואחדות ישראל.

100 ראה תניא ספלי"ג. ובכ"מ.

בארצנו הקדושה, ע"ד ההשתדלות שכל עניני הפורים יהיו באופן ד, ברוב עם הדרת מלך¹⁰¹, לא מבעי בנוגע למקרא מגילה, דמאי קמ"ל, אלא גם בנוגע לשאר עניני הפורים, משלוח מנות ומתנות לאביונים, ומשתה ושמחה, שאף שלא מצינו שיקפידו לעשותם, ברוב עם, אלא כאו"א לעצמו, מ"מ, כיון שרוצים וצריכים לסיים הגלות (ה,פיזרן לבין האומות) ע"י ההוספה באחדותם של ישראל, כדאי ונכון ביותר להשתדל ככל האפשרי שגם ענינים אלו יהיו ברוב עם, ועד כדי כך, שכאשר יודעים שבפנה נדחת בעולם נמצא יהודי אחד (יחיד), יש להשתדל להביא אליו (אם אין אפשרות להביאו למקום הציבור) עוד תשעה יהודים כדי שגם הוא יוכל לקיים עניני הפורים בציבור.

ובפרטיות יותר:

בנוגע ל,משתה ושמחה" — אף שכאו"א חוגג סעודת פורים בביתו, עם בני משפחתו כו, הרי, ידוע המנהג שהי' בכמה קהילות קדושות בישראל שהיו הולכים בפורים מבית לבית כדי להשתתף ולהוסיף בסעודת ושמחת פורים של יהודים נוספים¹⁰², נוסף לכך שיכולים להוסיף בשמחת פורים, ברוב עם" לאחרי הסעודה בביתו עם בני משפחתו.

ובנוגע ל,מתנות לאביונים" — מובן וגם פשוט שהנתינה, ברוב עם" צריכה להיות בתכלית הזהירות בכבודם של העניים, ע"י הנתינה, ברוב עם" לגבאי

באות מ"ם, מ"ם דלעו"ז, ועי"ז שפועלים ענין האחדות במקום הפיזור והפירוד (ע"י המצוות דפורים (כשאכתי עבדי דאחשורוש אנו) שמתחילות באות מ"ם) מגלים שהפיזור הוא למעליוחא" — צדקה עשה הקב"ה בישראל שפיזרן לבין האומות⁹⁹, כדי שתתגלה האחדות האמיתית גם במקום ומצב של פיזור ופירוד, שע"ז סותמים הפירצה דהמ"ם (שלילת אפילו דהאפשרות למצב בלתי-רצוי), ונעשה, לסרבה המשרה ולשלום אין קץ", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י מלכא משיחא, ותיכף ומיד¹⁰⁰.

ת. וההוראה מזה בנוגע למעשה בפועל — גודל ההשתדלות בכל עניני הפורים מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל:

נוסף על קיום כל המצוות דימי הפורים ע"י כאו"א מישראל, מנער ועד זקן טף ונשים" אשר, בכל מדינות המלך, מלכו של עולם, הקרובים והרחוקים, עד לפנה נדחת בקצוי תבל — יש להרעיש ולפרסם בכל מקום ומקום, הן בחוץ לארץ והן (ועאכו"כ)

97) וזו היתה טעותו של המן — שראה את הענין הבלתי-רצוי שבמעמד ומצב ד,מפורד ומפורד בין העמים, ולא הי' יודע" [ע"ד לשון חז"ל (מגילה יג, ב) בנוגע לשבעה באדר, שלא הי' יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד"] שע"ז באים לעילוי גדול יותר.

98) פסחים פז, ב.

99) מ"ד" (שמתחיל במ"ם) דייקא, שהרי, תיכף" יכול להיות גם לאחרי משך זמן, משא"כ מ"ד", שפירושו בהלכה (שצ"ל בסגנון ברור) — בפס"ד הרמב"ם (הל' תשובה פ"ז ה"ה) מ"ד הן נגאליו" — מ"ד" ממש.

100) ב"פ מ"ם — כפלים לתושי".

101) משלי יד, כח.

102) ע"ד שמצינו בנוגע ל,הקפות" בשמחת תורה — שגם כי עשה כו בבהכ"נ שלו, אם הולך לבהכ"נ אחר שלא גמרו, ירגו וישמח ג"כ עמהם" (סידור אדה"ז לפני, סדר הקפות).

סיים" (בתוך "כיס" וכיו"ב), עד לאוצר העיקרי — הגילויים דלעתיד לבוא, שלעת עתה הז' כמו אדם שיש לו תיבה מלאה אבנים טובות ומרגליות שסגורים בתיבה¹⁰⁴, ויש לו ה"מפתח" של התיבה, ובכחו וביכלתו לפותחה בכל עת שירצה.

ט. ויש להוסיף ולקשר כל האמור לעיל לפרשת השבוע — פ' ויקרא¹⁰⁵:

על הפסוק "ויקרא אל משה" — מפרש רש"י: "לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציוויים קדמה קריאה, לשון חבה, לשון שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר¹⁰⁶ וקרא זה אל זה, אבל לנביאי אומות העולם נגלה עליהן בל' עראי וטומאה, שנאמר¹⁰⁷ ויקר אלקים אל בלעם".

ותוכן הענין — ע"פ "יינה של תורה"¹⁰⁸ — שציווי התורה לכאורא מישאל הם באופן ד"ויקרא אל משה" (בחי' משה שבכאורא מישאל¹⁰⁹), ש"קדמה קריאה, לשון חבה" — חיבתו של הקב"ה לכאורא מישאל¹¹⁰, שעייז ניתוסף גם באהבת ישראל ואחדות ישראל.

צדקה או לקופת צדקה, נוסף על התינה לקופת צדקה שבכיתו הפרטי, שקבעה ועשאה חלק מן הבית, ובפרט בחדר התבשיל [כדי להדגיש שגם האכילה והשתי' הפרטית שלו חדורה בענין הצדקה, ועד שקופת-הצדקה נעשית דבר קבוע, ואילו האכילה ושתי', וכלי האכילה אינם דבר קבוע, אלא מטלטלין], כמדובר כמ"פ.

ועוד ועיקר — לעורר אודות כללות הענין ד"קיימו מה שקיבלו כבר", חידוש הקבלה דכל עניני התומ"צ על כל השנה כולה, שיהיו חדורים בנקודת היהדות, אמונה ומס"נ, שנעשית חקוקה בזכרונו תמיד, באופן שלא שייך בזה שכחה או שינוי, ופועלת פעולה בעבודה בפועל, כאמור, שעצם הנשמה, "הנסתרות", נמשכת ומתגלה בעבודה בפועל, ב"הנגלות", וכל זה — מתוך הדגשה מיוחדת באהבת ישראל ואחדות ישראל, שפועלים זאת על כל ישראל, לא רק "ברוב עם", אלא כל העם ממש, שנעשים "עם אחד" בגלוי, ע"י גילוי נקודת היהדות שהיא אצל כל ישראל בשוה, ועד שפועלים ומגלים אחדותו של הקב"ה בכל העולם.

וכל ענינים אלו — באופן של "זירוז", כפי שקורין בתפלת מנחה בפ' צו, "אין צו אלא לשון זירוז", ובה גופא — "מיד ולדורות", כולל גם ההדגשה המיוחדת ש"ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש בו חסרון כיס"¹⁰³, הן "חסרון כיס" כפשוטו (שנותן ממונו לצדקה ולקניית המנות לרעהו), והן חסרון כח ומרץ כו', היינו, שלמרות ה"חסרון כיס" שבדבר עושה זאת באופן של "זירוז", ועייז פועל "זירוז" בהתגלות ה"אוצרות" ה"מכו-

104 ראה לקו"ת דברים א. ב. שה"מ תרכ"ז ס"ע חלג ואילך. תרכ"ט ריש ע' רט. ועוד.
105 ע"ד הקשר דכללות ענין הפורים לפי ויקרא — ראה גם לקו"ש ח"ז ע' 20 ואילך.
106 ישע"י ו. ג.
107 בלק כג. ד.
108 ראה "היום יום" — כ"ט שבט.
109 תניא רפ"ב. וראה לקו"ת פרשתנו ב. א.
110 להעיר, שמחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר, אפילו לתורה (ב"ר פ"א, ד) — "קדמה כו' חבה", קדימת חיבתן של ישראל לציווי התורה. ולהעיר מדברי אסתר למרדכי, אם אין ישראל למה הוא הפסח", אם ישראל אינם למה תורה" (אסתר"ד פ"ח, ז. פרדריא פ"ג. י"ש אסתר רמז תתרנ"ו).

גם במקום ומצב זה נעשה בישראל ענין האחדות.

י. וענין נוסף בהמשך הפרשה — „וכלי" קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלקיך מעל מנחתך"י:.

התכונה המיוחדת של מלח היא — שעל ידו נעשה קיום הדבר הנמלח, כלשון הכתובי: בנגוע למתנות כהונה: „ברית מלח עולם"י: (כרת ברית עם אהרן בדבר הבריא ומתקיים ומבריא את אחרים, „מלח שאינו מסריח לעולם"י:).

ותכונה נוספת במלח — שמכרית ומכלה דברים בלתי-רצוייםי: להיותו מבחי' גבורה דקדושה, „ברית אלקיך", שם אלקים, „שיש בו קד' צירופים המשתלשלים למטה כו' ומהם יונקים קד' צירופים דנוגה, שבין שניהם נעשים

ורשי' מוסיף „לשון שמלאכי השרת משתמשין בו" — שהחיבה אינה באופן שיכולה להביא קנאה ותחרות כו', כי אם, כמו אצל מלאכי השרת שאין ביניהם קנאה ותחרותי:.

זאת ועוד:

החילוק בין „ויקרא" ל„ויקר" (שנאמר בבלעםי:) הוא בתוספת אל"ף, שרומז לאלופו של עולם, וכידועי: הרמז בצורה של אות אל"ף (שהמלמדים היו רגילים להסביר וללמד לילדים) — יו"ד למעלה, הקב"ה, ויו"ד למטה, יהודי (א איד, א יו"ד), והוא"ו (ההמשכה, אות אמת) שמחברם יחד להיות מציאות אחד, אות אחת, ובפרט שמספרה של אות אל"ף הוא אחד (משא"כ שאר האותיות, החל מב', שמספרם לא אחד), היינו, שאות אל"ף מלמדתי: ענין האחדות — אחדותו של כל יהודי עם הקב"ה, ובמילא, אחדותם של כל ישראל זה עם זה.

ואחדות זו מודגשת במקום ומצב של פירוד דוקא — שיש נתינת מקום לענין של נבואה אצל אוה"ע, ועד כדי כך, שצריך לשלול ש„ויקרא כו' לשון חבה" שאינו שייך לנביאי אוה"עי:י, ואעפ"כ,

איני יודע באיזה מהו חפץ, ואעפ"כ, ואוהב את יעקב" דוקא.

(116 ב, יג.)

(117) בהבא לקמן — ראה לקו"ת פרשתנו ו, א ואילך. אוה"ת פרשתנו ע' רכו ואילך. ועוד.

(118) קרח יח, יט.

(119) ראה לקו"ת שם, ג (מכתבי האריז"ל) ש.מלח כחשבון ג' שמות הוי', ולכן נאמר גבי אהרן מלח ברית עולם, כי הכהנים מברכים את העם שלש ברכות שהן ג' שמות הוי' דיברכך יאר וישא, ששרשן גבוה מאד נעלה למעלה מהשתלשלות, וכזה הוא קיום העולם, וזהו שנק' מלח שהוא קיום הדבר כו". (120) פרשי' עה"פ.

(121) כמ"ש (ישע"י נא, ו) „כי שמים כעשן נמלחו", ופרשי' לשון רקבון — בנגוע לשמים דקליפה, היינו, שהמלח יש בו כח להכרית את הרע להיות שמים כעשן נמלחו (ראה לקו"ת שם, ב, ושם: וע"ד שפי' בש"ד ס"פ תצא בשם המדרש בענין תמחה את זכר עמלק מתחת השמים, אתה מתחת השמים ואני ממעל לשמים).

(111) ראה שבת פט. רע"א. ולהעיר מברכות יז, א. רמב"ם הלי' תשובה פ"ח ה"ב.

(112) ראה לעיל (הערה 20) ע"ד השייכות דבלעם לעמלק, אשר קרד", לשון מקרה וטומאה.

(113) ראה ספר הערכים חב"ד ערך אותיות התורה אות אל"ף ט"ז (ס"ע קצה ואילך) ושי"ג.

(114) להעיר שאל"ף היא מלשון אולפנא ולימוד — „אאלפך חכמה" (איוב לג, לג. וראה שבת קד, א).

(115) ראה לקו"ש ח"ז ע' 25, שכיון שנאמר „ויקרא" סתם, ולא נאמר מי הוא הקורא, היינו, שהקריאה היא ממהותו ועצמותו ית', כחי' שלא אתרמיו בשום אות כו' — הרי, מצד עצמותו ית'

וביאור הענין בעבודת האדם:

הקירוב לאלקות [שזהו"ע הקרבן, אדם מכס כי יקריב קרבן לה'¹³⁰] צ"ל באופן ד' במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלקיך, להיות קיום נצחי, ובאופן ד' ברית אלקיך, ע"ד מ"ש¹³¹ לעברך כברית ה' אלקיך, שהוא בחי' התקשרות ואהבה רבה ונפלאה למעלה מהשכל¹³², היינו, שמעורר את נקודת היהדות, אמונה ומס"נ שלמעלה מטו"ד, בחי' ה'נסתרות¹³³, להיות בגילוי ממש, הנגלות" (שיהי'¹³⁴ בבחי' אלקיך ממש בבחי' גילוי בפנימיות¹³⁴).

ועיקר החידוש בזה — שפעולה זו נעשית לא רק בנפש האלקית, אלא גם בנפש הבהמית, שע"י המלח מבטל הרע דנה"ב ומהפכו לקדושה¹³⁵, ע"ד ענין הרפואה, ומיתוק הגבורות.

וזהו גם השייכות והקשר לפורים (ופ' זכור) — חידוש הענין ד'קיימו מה שקבלו כבר, שלימות הקבלה דקיום התומ"צ, ע"י התעוררות נקודת היהדות, האמונה והמס"נ שלמעלה מטו"ד (לאחרי ההקדמה דמחיית עמלק, כנ"ל), ובאופן שפועלים זה במעמד ומצב

מ"ר, ב"פ ק"ך, וכחשבון עמלק¹²², וה' מלח ממתיק הדינים (מר) הנ"ל ע"י שממשיך משרש ועיקר הגבורות דקדו' שה' (שנעשים גבורות ממותקות)¹²³, כמבואר בלקו"ת דפרשתנו¹²⁴.

וממשיך לבאר שאיתא בתקו"ז¹²⁵ ש"מלח אותיות חלם"¹²⁶, "לשון חיזוק, כמו יחלמו בניהם"¹²⁷ שפרש"י יחזקו, וכן ותחלימני והחייני (כמ"ש בחזקיהו¹²⁸), פרש"י תבריאיני ותחזקני", היינו, לא רק בריאות וחיזוק סתם, אלא שגם במצב ירוד של חולי נעשה בריאות וחיזוק בשלימות, ענין הרפואה¹²⁹.

122 מאור"א ע' מ אות צב (וביאור נתיב שם מל"ת להארז"ל).

123 להעיר מהמבואר בהמשך תער"ב (ח"ג ע' א'שטו ואילך) העילוי שבהמתקת הגבורות (שלא ע"י חסדים, אלא) בשרשן, שהיא עיקר ההמתקה האמיתית — כי, המתקת הגבורות ע"י החסדים, גם כשהיא באופן דאחהפכא (כמו מי מרה שנמתקו ע"י עה"ח), היא ע"י גילוי מלמעלה, ואילו המתקת הגבורות בשרשן (כמו מי ירחו שנמתקו ע"י המלח) ה"ז באופן שנמתקין מצד עצמם. ובהמשך הענין שם, שהדוגמא להמתקת הגבורות ע"י החסדים — הענין דמתן תורה (שהגילוי הוא מלמעלה), והדוגמא למיתוק הגבורות בשרשן — הענין דקטורת, שא' מסממניו. מור", דם ח' הנקי ידוע שנהפך ונעשה כושם טוב, וענין זה שייך למרדכי (ענין הפורים), כמארז"ל (חולין קלט, ב), מרדכי מן התורה מנין, שנאמר מר דרור, ומתרגמינן מירא דכיא, שזהו"ע ה"מור", כמבואר בתור"א (מג"א צט, א).

124 ו, רע"ג.

125 תכ"א (נד, א).

126 וכן אותיות "מחל" — שמשם נמשך המחילה ביה"כ"פ. — ולהעיר מהשייכות דיוהכ"פ לפורים, "כפורים" כמו פורים (תקו"ז שם (גז, ב). תור"א מג"א צה, סע"ד ואילך. ועוד).

127 איוב לט, ד.

128 ישע"י לה, טז.

129 להעיר ממארז"ל (ב"ר פס"ה, ט) "חזקיהו חידש חוליו שנתרפא כו' עושה תשובה כו'".

130 פרשתנו א, ב. וראה לקו"ת פרשתנו ב, ב ואילך.

131 נצבים כט, יא.

132 לקו"ת שם ו, א.

133 להעיר מהמבואר בהתחלת הדרוש בלקו"ת (שם ד, א ואילך) ש"מלח" קאי על פנימיות התורה — בחי' סתים (נסתרות) שבתורה, שעל ידה נעשית ההתקשרות דבחי' סתים שבישראל עם בחי' סתים דקוב"ה (לקו"ת שם ה, ג. ובכ"מ).

134 להעיר ש"מלח" הוא גם אותיות "לחם" (ראה לקו"ת שלח מו, ג. סידור (עם דא"ח) שער ברהמ"ז קא, ג. אה"ת שם ע' רכח), עיקר המזון, שנכנס בפנימיותו ומחי' אותו כו'.

135 לקו"ת פרשתנו שם ו, ב.

הגאולה האמיתית והשלימה באופן ד"מיסמך גאולה לגאולה"¹³⁶,

ובפרט ע"י ההוספה בשמחה — „משנכנס אדר מרבין בשמחה"¹³⁹, ועאכ"כ בי"א באדר, ומוסיף והולך בי"ב בי"ג בי"ד ובט"ז — שפורצת גדר¹⁴⁰, החל מפריצת גדרי הגלות, שאז תהי' גם השמחה בשלימותה, וגם לאחרי ט"ז אדר¹⁴¹ (שושן פורים) — שמחה חדשה (שיר¹⁴² חדש¹⁴³), „שמחת עולם על ראשם"¹⁴⁴.

ויתירה מזה — „מיסמך גאולה לגאולה" בסדר הפכי — שתחילה תבוא הגאולה האמיתית והשלימה תומ"י, ואח"כ ימי וגאולת פורים, שהרי „ימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם", גם לאחרי ביאת משיח צדקנו¹⁴⁵.

שכן תהי' לנו — ש"מיד הן נג"אלין¹⁴⁶, מיד ממש, באופן של „זירוז", כההוראה דפ' צו שקורין במנחה, „אין צו אלא לשון זירוז, מיד ולדורות", עד לתכלית הזירוז — „לא עיכבן כהרף עין"¹⁴⁷, שעוד לפני תפלת מנחה („טרם יקראו ואני אענה"¹⁴⁸) יבוא משיח צדקנו

ד„מפוזר ומפורד בין העמים", שגם שם הם „עם אחד" בפועל ובגלוי (כנ"ל בארוכה), דוגמת הענין ד„מלח ברית אלקיך", גילוי ההתקשרות העצמית דישראל עם הקב"ה („ברית") גם במעמד ומצב שיש צורך בכליון והפיכת הרע, וענין הרפואה.

ולהעיר, שתיבת „מלח" מתחילה אף היא במ"ם¹³⁶ — וי"ל שהוא לרמז שפעולת ה„מלח" היא במקום שיש צורך לסתום הפירצה דמ"ם פתוחה (המעמד ומצב ד„מפוזר ומפורד בין העמים"), ולעשותה מ"ם סתומה, כגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו¹³⁷, „לסרבה המשרה ולשלום אין קץ", כנ"ל בארוכה.

יא. ויהי' ש„מעשינו ועבודתינו"¹³⁸ בעניני פורים החל מי"א באדר (זמן התחלת מקרא מגילה), ובפרט — אדר שני, לאחרי ההכנה דאדר ראשון ופורים קטן — ימהרו ויזרוז עוד יותר את

136 וגם: מלח הוא בספירת הבינה (אוה"ת שם ע' רכו), שמספרה ארבעים („בן ארבעים לבינה"), והיא מ"ם סתומה (לקו"ת במדבר ד, א. ובאוה"ת תצוה ע' איתשנב, מקשר זה עם העילוי דשנת הארבעים).

137 להעיר, שענין הרפואה שב„מלח" — מלח מלשון חיזוק, כמ"ש ותחלימני והחייני, תבריאני ותחזקני — נאמר בחזק"י, שרצה הקב"ה לעשותו משיח (סנהדרין צד, א).

138 בהוספה על כללות מעשינו ועבודתינו כל משך זמן הגלות (תניא רפ"ז), ובפרט בשנים האחרונות שסיימו כבר „לצחצח את הכפתורים" (ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט), ובפרט בשנה זו, שנת העיבור, ושנת „תשמט ירך", שכבר עברו ששה חדשים (ביחד עם חודש העיבור) ל„מעשינו ועבודתינו" בשנה מיוחדת שסימנה „תשמט ירך", שהקב"ה משמט כל הענינים הבלתי-רצויים כו', כמדובר כמ"פ.

139 תענית כט, סע"א. מג"א או"ח ס"טס תרפו.
140 ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך.
141 שלאח"ז נאמר „ולא יעבור" (אסתר ט, כו. מגילה בתחילתה).
142 ישע"י מב, י"ד. וראה מכילתא בשלח טו, א. ועוד.
143 נוסף לכך שכללות ענין השמחה קשור עם ענין החידוש, כמובן מהדין ד„פנים חדשות" בנוגע לשמחת נישואין (טושו"ע אה"ע ס"ב ס"ז).
144 ישע"י לה, י"ד. נא, יא.
145 ראה לעיל הערה 55.
146 כנ"ל הערה 99.
147 מכילתא ופרשי' בא יב, מא.
148 ישע"י סה, כד.

„קרית מלך רב“¹⁵⁴, עיר הבירה דמלכו של עולם¹⁵⁵, ובבית המקדש השלישי¹⁵⁶, שבנוי ומשוכלל¹⁵⁷ שירד¹⁵⁸ ויתגלה למטה, תיכף ומיד ממש.

לכאן, „בית גדול“ (מגדליו בו תורה ומגדליו בו תפלה¹⁵⁹, וכן גמ׳ח) של הנשיא הגדול, כ״כ מ״ח אדמו״ר נשיא דורנו, ש״הקיצו ורננו שוכני עפר“¹⁵⁰ והוא בראשם,

ובמילא, תהי תפלת מנחה ביחד עם קרבן תמיד של בין הערביים, כפי שקורין בתפלת מנחה „זאת תורת העולה גר והקטיר עלי׳ גו״¹⁵¹, „שלא“¹⁵² יהא דבר מאוחר לתמיד של בין הערביים¹⁵³ — בירושלים עיר הקודש,

(154) תהלים מח, ג.

(155) ולא כבזמן הגלות, שכיון שירושלים אינה בשלימותה, ישנו ענין של עיר הבירה (גם דאחשורוש שלמעלה כביכול) ב„שושן“, אלא, עיר הבירה היא ממש „ירושלים“, וכפי שהיא בשלימותה, כמרומו בשמה, ע״ש יראה וע״ש שלם (תוד׳ה הר — תענית טז, א (מב״ר פני׳, יו״ד). וראה לקו׳ דרושי ר״ה ס, ב. ובכ״מ).

(156) להעיר, שבניו ביהמ״ק בא לאחר מציית זרעו של עמלק — כמארזיל (סנהדרין כ, ב), „שלוש מצוות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ, להעמיד להם מלך ולהכרית זרעו של עמלק ולבנות להם בית הבחירה“.

(157) פרש׳ ותוס׳ סוכה מא, סע׳א. ועוד.
(158) ואולי י״ל שלאמיתו של דבר — אין זו ירידה ח״ו עבור ביהמ״ק של מעלה, אלא אדרבה — עלי׳, ע״ד מ״ש רבינו הזקן בתניא (פל״ז) ש״תכלית השתלשלות העולמות כו׳ אינו בשביל עולמות העליונים הואיל ולהם ירידה מאור פניו ית׳, אלא התכלית הוא עוה״ז התחתון כו״, ועל ידו דוקא נעשית העלי׳ דכל סדר השתלשלות, גם עולמות העליונים.

(149) מגילה כז, רע״א.

(150) ישע׳ כו, יט.

(151) צו ו, ב״ה.

(152) פרש׳ עה״פ.

(153) וכן הדלקת המנורה (שאינ מחנכין את המנורה אלא בהדלקת הנרות בין הערביים (רמב״ם הל׳ תמידין ומוספין פ״ג הי״א)) — מה „אש תמיד“ שבמזבח, „אש שנאמר בה תמיד, הוא שמדליקין בה את הנרות, שנאמר בה להעלות נר תמיד כו״ (פרש׳ שם, ו), כולל גם הרמו בנוגע לבניי — „מנורת זהב כולה“, דקאי על כללות נשיי שיש בהם ד׳ סוגים, ד׳ נרות, שנעשים „מקשה“, מציאות אחת, ו„אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות“ (ראה לקו׳ ר״פ בהעלותך. ובכ״מ), שלימות האחדות דבני עם הקב״ה וכן שלימות אחדותם זה עם זה.

לזכות

החתן הרה"ת **שניאור זלמן** שי'
והכלה מרת **שושנה רייזל** תחי'

אקסלרוד

שיזכו לבנות את ביתם - בנין עדי עד על יסודי התורה
והמצווה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות, בית חב"ד לקבלת פני משיח צדקנו לנח"ר
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, מתוך אושר והרחבה
בגור, ויזכו לחזות בהתגלותו תיכף ומיד ממש

ולזכות הוריהם

הרה"ח **משה** שי' וזוגתו מרת **ורדה בת-ציון** תחי'

אקסלרוד

הרה"ח **אליעזר אליהו** שי' וזוגתו מרת **ברכה חנה** תחי'

ויינר

וכל יוצאי חלציהם שי'

להצלחה בשליחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
לנחת-רוח חסידי מכל צאצאיהם, ולזכות לחזות בהתגלות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בגאולה האמיתית
והשלימה תיכף ומיד ממש

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח
שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר